

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på ejendommen Klejtrupvej 13, 9500 Hobro

21. februar 2012



Virksomheden: Knudde Gård
Beliggenheds adresse: Klejtrupvej 13, 9500 Hobro
Ejer: Martin Holst Christensen

CVR nr. 14297170
CHR nr. 20684

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer og kontaktperson: Martin Holst Christensen
Virksomhedens adresse	Klejtrupvej 13, 9500 Hobro
Virksomhedens matrikelnumre	Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 13g Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 27c Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 19b Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 15q Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 13k Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild 24b
Kommune	Mariagerfjord Kommune
CVR-nr. - CHR-nr.	CVR nr. 14297170 CHR nr. 20684
Ejendomsnummer	8460016286
Betegnelse	§ 12

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse består af 4 kapitler samt relevante bilag.

Første kapitel indeholder en beskrivelse af de generelle forhold for miljøgodkendelsen, herunder bl.a. gyldighed og klagevejledning.

Andet kapitel indeholder vilkår for miljøgodkendelsen. Her beskrives vilkår for diverse drifts- og forvaltningsmæssige forhold, som skal overholdes for at miljøgodkendelsen kan godkendes af myndigheden.

Tredje kapitel indeholder Mariagerfjord Kommunes vurdering af de miljømæssige forhold i forhold til husdyrbruget der godkendes, ud fra gældende lovgivning m.m.

Fjerde kapitel indeholder en samlet vurdering af det godkendte projekt.

Bilagene indeholder bl.a. kort og planer over bygninger og arealer, beredskabsplan m.m.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
1. GENERELLE FORHOLD TIL MILJØGODKENDELSE	5
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
1.2 GODKENDELSE	7
1.3 GYLDIGHED	7
1.4 GENERELT	8
1.5 KLAGEVEJLEDNING	8
1.6 OFFENTLIGGØRELSE	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 GENERELT	11
2.2 UHELD OG RISICI	12
2.3 ÅRSPRODUKTION.....	12
2.4 FODER	12
2.5 VENTILATION	13
2.6 OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	13
2.7 HÅNDBLING AF HUSDYRGØDNING	13
2.8 TRANSPORT	14
2.9 HÅNDBLING AF MARKSPRØJTE.....	14
2.10 LUGT	14
2.11 SPILDEVAND.....	14
2.12 STØJKILDER	15
2.13 SKADEDYR	15
2.14 STØV	15
2.15 LYS.....	16
2.16 OLIE OG KEMIKALIER	16
2.17 AFFALD	16
2.18 UDBRINGNINGSAREALER.....	17
2.20 ENERGI M.M.....	18
2.21 TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	18
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	20
3.1 KORT RESUMÉ	20
3.2 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN.....	20
3.2.1 Bygninger.....	20
3.2.2 Afstandskrav	20
3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn	21
3.2.4 Energi og vand.....	22
3.2.5 Affald.....	22
3.2.6 Spildevand.....	23
3.2.7 Transport	23
3.2.8 Støjklender.....	24
3.2.9 Støv	24
3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger.....	25
3.2.11 Skadedyr	26
3.2.12 Olie og kemikalier.....	26
3.2.13 Lysforhold.....	26
3.2.14 Lugt.....	27
3.3 PRODUKTIONEN	27
3.3.1 Foder.....	27
3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring	28
3.4 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	28
3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT.....	28
3.4.2 Management	30
3.4.3 Foder.....	32

3.4.4 Staldindretning.....	32
3.4.5 Forbrug af vand og energi.....	33
3.4.6 Opbevaring af husdyrgødning	34
3.4.7 Udbringning.....	35
3.4.8 Fravalg af staldeknologi.....	36
3.4.9 Samlet vurdering.....	36
3.5 UNDERSØGTE ALTERNATIVER	36
3.6 OPHØR AF HUSDYRBRUGET	37
3.7 EGENKONTROL	37
3.8 NATUR OG VAND	38
3.8.1 Ammoniak	39
3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand.....	48
3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet.....	55
4. SAMLET VURDERING	56
BILAG 1: HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	57
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER – OVERSIGTSKORT	58
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER – KORTUDSNIT 1	59
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER – KORTUDSNIT 2	60
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER – KORTUDSNIT 3	61
BILAG 3: BRUTTOAREALKORT	62
BILAG 3: BRUTTOAREALKORT (FORTSAT).....	63
BILAG 4: SITUATIONSPLAN - OVERSIGT OVER EJENDOMMEN.....	64
BILAG 5: VÆRDIFULDE GEOLOGISKE OMRÅDER	65
BILAG 6: SKOVBYGGELINE.....	66
BILAG 7: FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONEN - KVÆLSTOF	67
BILAG 8: TRANSPORTRUTEKORT	68
BILAG 9: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET	69
BILAG 9: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET (FORTSAT)	70
BILAG 9: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET (FORTSAT)	71
BILAG 9: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET (FORTSAT)	72
BILAG 9: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET (FORTSAT)	73
BILAG 10: OVERSIGTSKORT – BESKYTTET NATUR OMKRING EJENDOMMEN	74
BILAG 10: OVERSIGTSKORT – (FORTSAT)	75
BILAG 11: UDPEGNINGSGRUNDLAG FOR BERØRTE NATURA 2000-OMRÅDER	77
BILAG 12: NATURA 2000 OG UDBRINGNINGSAREALER.....	80
BILAG 13: KOMMUNEPLAN OG UDBRINGNINGSAREALER.....	81
BILAG 14: NATURAREALER OMKRING EJENDOMMEN, HVOR DER ER FORETAGET DEPOSITIONSBEREGNING	82
BILAG 15: DYRKNINGSFRI BRÆMME LANGS ONSILD Å	83
BILAG 16: AREALER I NFI.....	84

1. Generelle forhold til miljøgodkendelse

1.1 Ikke teknisk resumé

Martin Holst Christensen har søgt Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro, jf. § 12 i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" (lov nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer).

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningsystem www.husdyrgodkendelse.dk

Beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i dette system.

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 27134, version 4.

Baggrund

Martin Holst Christensen søgte 2. april 2008 Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro. Ansøger har siden indsendelsen af den første ansøgning ønsket at ændre sin ansøgning væsentligt.

Martin Holst Christensens indsendte 12. juli 2011 en ændret ansøgning i skema 27134, og hans ansøgning er blevet behandlet i forhold til dette indsendelsestidspunkt.

Produktionsændring/udvidelse

Martin Holst Christensen ønsker at udvide sin slagtesvineproduktion fra 221,26 DE i slagtesvin til 447,20 DE i slagtesvin. Produktionen vil efter udvidelsen bestå af 14.104 slagtesvin, 20-110 kg (3833 stipladser).

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en 1440 m² ny slagtesvinestald.

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin (20-110 kg)*, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	4060	100,21	14.104	3833	447,20
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	4904	121,05	0	0	0
I alt		221,26			447,19

* ansøgte alders- og vægtintervaller

Anlægsændringer

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en 1440 m² ny slagtesvinestald. (Se bilag 4) Herudover udskiftes spalterne i fuldspaltestaldene (= "stald 1" og "stald 2") med miljøspalter (mindre spalteåbninger), således at de overgår til stalde med delvist spaltegulv. Det muligt at foretage denne udskiftning af spalterne, uden at det kræver opbrydning af staldgulvet.

Tidligere meddelte afgørelser

Husdyrbruget har en screeningsafgørelse fra Nordjyllands Amt fra 6. april 2001 (j.nr. 8-50-12-21-823-0004-01) til udvidelse af dyreholdet til 249 DE i slagtesvin. Husdyrbruget fik 17. juni 2004 meddelt miljøgodkendelse efter kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven af Hobro Kommune til udvidelse af produktionen til 8964 slagtesvin, på daværende tidspunkt svarende til 249 DE.

Lugt

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 113 m (korrigeret geneafstand) for enkelt bolig, 544 m (ukorrigeret geneafstand) for samlet bebyggelse og 713 m (ukorrigeret geneafstand) for byzone m.v. De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt

bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 276 m, 1051 og 1007 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Dyretryk og udbringningsarealer

Ejede og lejede udbringningsarealer udgør 203,94 ha. Der er ingen aftalearealer.

Det ansøgte projekt på Klejtrupvej 13 er på 447,19 DE.

Al den producerede husdyrgødning (447,19 DE svinegylle) separeres af biogasanlæg, og Klejtrupvej 13 modtager 256,5 DE forarbejdet husdyrgødning (rejectvandet) retur til udbringning på de 203,94 ha udbringningsarealer.

Samlet medfører dette et dyretryk på udbringningsarealerne på 1,26 DE/ha.

Overfladevand – kvælstof og fosfor

Alle bedriftens udbringningsarealer er beliggende i uden for nitratklasse.

For at leve op til kravene til udvaskning til grundvandet, etableres der ekstra efterafgrøder, og på flere af markerne anvendes der grundvandssædskifter, hvilket bevirker at også udvaskningen af kvælstof til overfladevand reduceres.

Alle bedriftens arealer afvander til Natura2000 områder overbelastet med fosfor. 1,08 ha af udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 2. De resterende 202,86 ha er beliggende uden for fosforklasse. Kravet til fosforoverskud er overholdt.

Hovedparten af arealerne afvander gennem Skals Å til Hjarbæk Fjord. En del af arealet løber via Glenstrup Sø, og et mindre areal løber via Klejtrup Sø. Glenstrup Sø, Klejtrup Sø og Hjarbæk Fjord er en del af habitatområde 30 (*Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal samt Skravad Bæk*) samt fuglebeskyttelsesområde nr. 24 (*Hjarbæk Fjord og Simsted Fjord*), som tilsammen udgør Natura 2000 område nr. 30.

Ca. 10 ha afvander via Onsild Å til Hobro Vesterfjord til Mariager Inderfjord. Mariager Inderfjord er opland til Mariager Yderfjord der er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Det er vurderet at godkendelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne.

Ammoniak

Udvidelsen medfører en forøgelse af ammoniakfordampningen på 1.618 kg N/år, så bedriftens samlede emission bliver 5.197 kg N/år.

I forbindelse med udvidelsen foretages der foderoptimering hos slagtesvinene med henblik for at sænke ammoniakemissionen (reduceret mængde råprotein i foderet samt reduceret FE pr. kg tilvækst)

Kravet om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen fra udvidelsen er overholdt.

Ammoniaktabet vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning af næringsfølsomme naturtyper i nærområdet, herunder at det overholder beskyttelseskriterierne for Kategori 1, Kategori 2 og Kategori 3 natur jf. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. .

Det vurderes at udbringning af husdyrgødning på markarealerne er forenelig med habitatdirektivforpligtelserne og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Grundvand

59,76 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, heraf 48 ha beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområde, der er kortlagt som sårbart. For at reducere udvaskningen etableres der ekstra efterafgrøder, og på flere af markerne anvendes der grundvandssædskifter. I de nitratsårbare områder er

der kun ringe beskyttelse af det underliggende grundvandsmagasin. Det er vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår om anvendelse af grundvandsædskifte og ekstra efterafgrøder for at beskytte grundvandet tilstrækkeligt under de arealer, som er beliggende i de nitrat-sårbare områder.

BAT

Der er beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af hhv. ammoniak og fosfor fra husdyrbruget på hhv. 5452 kg N/år og 9167 kg P ab lager.

Ved at foretage foderoptimering hos slagtesvinene har husdyrbruget opnået emissioner, som ligger under BAT kravene. (5197 kg N/år og 7556 kg P ab lager).

1.2 Godkendelse

Mariagerfjord Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen beliggende på adressen Klejtrupvej 13, 9500 Hobro. Afgørelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Der skal gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer og omfatter 14.104 slagtesvin, 20-110 kg (3833 stipladser). Endvidere omfatter miljøgodkendelsen opførelse af en ny slagtesvinestald samt udskiftning af spalterne i fuldspaltstaldene.

Afgørelsen om miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Mariagerfjord Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Mariagerfjord Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

1.3 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelse.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Det skal bemærkes at der med denne godkendelse gives tilladelse til, at der afsættes husdyrgødning til et biogasanlæg, der ikke er opført ved godkendelsesdatoen. **Godkendelsen kan således ikke udnyttes før biogasanlægget lovligt kan modtage husdyrgødningen.** Yderligere skal det gøres klart, at godkendelsen kan forældes, jf. ovenstående vedrørende udnyttelsesfrister, hvis godkendelsen ikke er udnyttet, som beskrevet. Hvis husdyrgødningen mod forventning ikke kan afsættes til biogasanlægget, må der anskaffes udbringningsarealer eller anden mulighed for afsætning. Der skal i så fald ansøges om tillæg til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den

første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2020.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

1.4 Generelt

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder en vilkårsdel samt en del med miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til "Mariagerfjord Kommuneplan 2009-2021".

Ansøgningen er en § 12 ansøgning og har været igennem en foroffentlighedsperiode fra 13. september 2011 til 4. oktober 2011. Der indkom ingen kommentarer i perioden, dog har Danmarks Naturfredningsforening generelt ytret ønske om at modtage udkast til miljøgodkendelser til kommentering

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, naboer m.fl. fra 22. december 2011 til 8. februar 2012. I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Herudover har sagen har været sendt i høring i Viborg Kommune, idet ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i Viborg Kommune. Herudover er ejendommen beliggende indenfor 2000 m fra Viborg Kommune. Viborg Kommunes har ønsket, at to del-arealer blev taget ud af ansøgningen pga. tvivl om, hvorvidt arealerne har været dyrket/anvendt de sidste mindst 15 år samt nærhed til § 7 overdrev og § 3 eng. Ansøgningen er tilpasset i forhold til dette.

Herudover fandt Viborg Kommune, at der var en smule overlap mellem arealindtegningen og § 3 registreringer på to arealer. Viborg Kommune vurderede dog, på baggrund af en gennemgang af luftfoto, at der primært var tale om en upræcis §3 registrering.

1.5 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelse i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til:

Mariagerfjord Kommune, Natur og Miljø

Ndr. Kajgade 1
9500 Hobro

eller

pr. e-mail til:raadhus@mariagerfjord.dk.

Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager vil modtage en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Mariagerfjord Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber **tirsdag den 20. marts 2012 kl. 15:30**. En eventuel klage skal være kommunen i hænde senest ved klagefristens udløb.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

1.6 Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort tirsdag den 21. februar 2012 ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der vil være en kort henvisning til annonceringen i Hobro Avis sammen dag.

Mariagerfjord Kommune



Charlotte Speich
Biolog

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Christian Bach Knudsen, Agri Nord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk

Orientering om udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

- Frede Nobert Overvad, Klejtrupvej 2, 9500 Hobro
- Steffan Ulrik Rold, Klejtrupvej 15, 9500 Hobro
- Tina Bach Janower, Klejtrupvej 19, 9500 Hobro
- Onsildgaard Produktion ApS, Rejsby 7, 6261 Bredebro
- Allan Vinther Fabricius, Klejtrupvej 17A, 9500 Hobro
- Martin Johannes Madsen, Klejtrupvej 17B, 9500 Hobro
- Torben Bruhn Kristensen, Strømmen 21, 8960 Randers SØ
- Puk Holtemann Rosendal, Sparrehuse 7, 9500 Hobro
- Henning Kristian Jepsen, Sparrehuse 5, 9500 Hobro
- Niels Bach Jensen, Sparrehuse 10, 9500 Hobro
- Knud Byrge Christensen Bach, Sparrehuse 8, 9500 Hobro
- Aksel Nielsen, Sparrehuse 3, 9500 Hobro
- Palle Olesen, Sparrehuse 6, 9500 Hobro
- Kirketerp Dagbeskæftigelse ApS, Klejtrupvej 15, 9500 Hobro
- Keld Vistisen, Sparrehuse 4, 9500 Hobro
- Lars Theo Laursen, Sparrehuse 2B, 9500 Hobro
- Ejere af forpagtede arealer
 - Alex Holst Christensen, Nr. Onsildvej 2, 9500 Hobro
 - Anders Andersen, Andrupvej 29, 9500 Hobro
 - Lars Nielsen, Andrupvej 6, 9500 Hobro
 - Bodil Popp Christensen, Hærupvej 11, 9500 Hobro
 - Jørgen Nielsen, Lille Møllevvej 33, Hvornum, 9500 Hobro
 - Signe Marie Brandt Iversen, Odinsvej 6, Sdr. Onsild, 9500 Hobro

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Christian Bach Knudsen, Agri Nord, e-mail: chk@agrinord.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, nord@sst.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøvej 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Børge Poulsen, himmerland-aalborg@friluftsradaet.dk

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR nr. 20684 på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro og samtlige arealer under CVR nr. 14297170. (Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1, samtlige arealer under CVR nr. 14297170 ses på bilag 3)
- 2) Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3) Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Mariagerfjord Kommune.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Ændringer i ejerforhold eller af driftsansvaret skal meddeles til kommunen inden eller lige umiddelbart efter ændringen.
- 6) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 5 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.
- 7) Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse den 21. februar 2017 (5 år efter godkendelsens dato)
 - når besætningen er nået op på 447,19 DE
- 8) Ved ophør af bedriften skal nedenstående forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres. For så vidt bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet. Mariagerfjord Kommune kontaktes før ophør.
 - Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres.
 - Hvis gyllebeholderen ikke skal anvendes, tages den ud af drift som beskrevet i 10-års beholderkontrollen
 - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.

- Ensilagestakke fjernes og foderbeholdere tømmes
- Alle olietanke skal tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Mariagerfjord Kommunes affaldsregulativer.
- Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommen, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger der ikke længere anvendes, skal vedligeholdes så de ikke henstår i forfald efter de gældende regler og definitioner i byggeloven, eller skal alternativt nedrives.

2.2 Uheld og risici

- 9) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til:

- Alarmcentralen, tlf.: 112.

og efterfølgende straks at underrette:

- Tilsynsmyndigheden, Mariagerfjord Kommune, tlf.: 97 11 30 00.

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være kommunen i hænde senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidig forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Ved driftsforstyrrelser og uheld har den driftsansvarlige pligt til at følge beredskabsplanen og træffe de fornødne foranstaltninger, for at afværge følgerne af uheldet bedst muligt.

- 10) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og øvrige der færdes på bedriften.

2.3 Årsproduktion

- 11) Ejendommen har tilladelse til 14.104 slagtesvin (20-110 kg), 3833 stipladser, i alt svarende til 447,19 DE
- 12) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

2.4 Foder

- 13) Der skal fodres med successiv foder (fasefodring). Foderet må maksimalt have et fosfor- og råproteinindhold, som ligger inden for BREF-dokumentets vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i foder til svin. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.
- 14) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **43.158 kg N pr. år**. Forud-

sætningerne fremgår af bilag 7

- 15) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 16) Samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele bedriften skal leve op til ovennævnte foderkorrektion vedr. kvælstofindholdet. Dokumentation for N ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Det kan f.eks. være ud fra effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

2.5 Ventilation

- 17) Ventilationsanlægget skal løbende renholdes og vedligeholdes og minimum 1. gang årligt serviceres af et autoriseret firma.

2.6 Opbevaring af husdyrgødning

- 18) Gyllebeholderne skal have overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom. Umiddelbart efter udkørsel af gylle fra gyllebeholder med flydelag, skal åben gylleoverflade dækkes af et betydeligt lag halm, indtil flydelaget er dannet efter 1-2 uger

2.7 Håndtering af husdyrgødning

- 19) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.
- 20) Ved hver gylletank, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, skal der anlægges en tankplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal mindst have en tæthed og faldforhold svarende til kravene til møddingpladser i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for møddingplads. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således at også et større spild kan opsamles. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvløssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, kan husdyrbruget vælge ikke at etablere tankpladsen.
- 21) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 22) Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning
- 23) Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 m fra naboer på lør-, søn- og helligdage af hensyn til de omkringboende.

2.8 Transport

- 24) Transport af dyr og foder til og fra ejendommen skal ske således, at tilsynsmyndighed vurderer, at der tages størst mulig hensyn til omgivelserne.
- 25) Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07-22
- 26) Transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne nord for Hornum og sydvest for Hærup samt til udbringningsarealerne syd for Hobro, dvs. udbringningsarealer, hvor der er kørsel gennem Hvorum by og gennem Sønder Onsild by, må kun ske på hverdage mellem kl. 7-22.
- 27) Transport af foder til og fra ejendommen må kun ske på hverdage mellem 6-22.

2.9 Håndtering af marksprøjte

- 28) Ved påfyldning af vand til marksprøjte skal det sikres, at der ikke kan ske tilbageløb til vandforsyningsanlæg. Der skal som minimum være 20 cm luft mellem vandtilløb og sprøjtebeholderen.

2.10 Lugt

- 29) Lugtgener hos naboer skal minimeres ved at:
 - a. spredning af gødning om dagen, hvor der er en sandsynlighed for, at naboerne ikke er hjemme, samt undgå weekender og helligdag
 - b. tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne
- 30) Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger
- 31) Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

2.11 Spildevand

- 32) Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
- 33) Afløb fra stald, vaskepladser og kørefaste arealer omkring staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg og lign. med transport af husdyrgødning, skal føres gennem tætte og lukkede ledninger med afløb til gyllesystemet, eller anden tæt opsamlingsbeholder der er godkendt til formålet.
- 34) Øvrigt overfladevand, herunder tagvand, som udledes til faskine eller vandløb, skal overholde gældende afstandskrav og må ikke give anledning til gener for de omkringboende eller til forurening eller negativ påvirkning af recipienten.

2.12 Støjkilder

- 35) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Mandag-fredag kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-22 (4 timer) Søn- og helligdag Kl. 7-22 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7
<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>gennemsnit værdi over referencetidsrummet</i>	<i>Maksimal værdi</i>
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Jf. vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra november 1984.

- 36) Husdyrbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjvejledninger og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.
- 37) Den for et område gældende støjgrænse anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier - fratrukket ubestemtheden på målingen - er mindre end eller lig med støjgrænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes jf. Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjvejledninger
- 38) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.
- 39) Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er fra kl. 22 - 07 omfattet af ovennævnte støjgrænser, undtaget herfra er nødvendigt markarbejde i forbindelse med høst.

2.13 Skadedyr

- 40) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Skadedyrlaboratoriet.
- 41) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Ved konstatering eller mistanke om rotter eller andre skadedyr skal der ske underretning til autoriseret firma jf. gældende retningslinier.
- 42) Ejendommen skal sikres og renholdes således, at rotters levemuligheder på ejendommene begrænses mest muligt.

2.14 Støv

- 43) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndighed skønnes at være væsentlige.

- 44) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.15 Lys

- 45) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
- 46) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.16 Olie og kemikalier

- 47) Spildolie og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag af må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
- 48) Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag og indrettes med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
- 49) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale.
- 50) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
- 51) Opbevaring af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 52) Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.17 Affald

- 53) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende regulativer.
- 54) Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
- 55) Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende. Affaldet skal placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.
- 56) Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, skal de opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden og skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende. Hvor det er nødvendigt, sikres afhentningspladsen mod ådselædende dyr. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Af-

hentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. I tilfælde hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning.

- 57) Dyrene skal tilmeldes afhentning hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Afhentning af dyr opbevaret på køl kan afvente, indtil containeren er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske, så containeren afhentes senest 3 uger efter, at påfyldningen af containeren er påbegyndt.

2.18 Udbringningsarealer

- 58) Ejendommens husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilag 2.
- 59) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen, der herefter vurderer, om de nye arealer kan erstatte de godkendte arealer. jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009).
- 60) Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til **276,30 DE forarbejdet husdyrgødning**. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald eller slam.
- 61) På bedriftsniveau skal der etableres 8,0 % ekstra efterafgrøder ud over de lovmæssige krav. Af disse skal der hvert år være placeret mindst 8 % efterafgrøder i markerne, som er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Dette er i alt svarende til at mindst 5,3 ha med efterafgrøder skal placeres på markerne 1, 22, 2, 21, 18, 8, 6, 15, 16, 17, 12-1, 13, 400, 13, 12-2. Alle efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
- 62) Der skal anvendes et G8 sædskifte (80 % miljøgræs) med et udvaskningsindex på højst 75 på markerne 1, 22, 2, 21, 18, 8, 6, 15, 16, 17, 12-1, 13, 400, 13, 12-2. (Se evt. bilag 16)
- 63) På arealerne med grundvandssædskifte er følgende gældende:
- Det er ansøgers ansvar at etableringen af miljøgræs er vellykket.
 - Miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
 - Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealerne med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar.
 - Udbringningsarealer med grundvandssædskifte må ikke indeholde bælplanter.
 - Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at miljøgræsset er etableret korrekt på samtlige udbringningsarealer fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- 64) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation i form af skriftlig aftale, jf. 30 § stk. 3 i "husdyrgødningsbekendtgørelsen", for den del af husdyrgødningen, som leveres til biogasanlæg.

- 65) På mark 8 skal der etableres en 20 meter bred dyrkningsfri bræmme langs Onsild Å. etableres en dyrkningsfri bræmme på minimum 20 m langs Onsild Å. (Se bilag 15)

2.20 Energi m.m.

- 66) Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
- 67) Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden
- 68) Bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.
- 69) Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes.

2.21 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 70) På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 71) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 72) Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:
- Husdyrindberetning
 - Slagterifregning
 - Sædkifte- og gødningsplan
 - Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning
 - Skema A: gødningsplanlægning
 - Forpagtningsaftaler
 - Bilag for anvendte fodermængder
 - Kvitteringer for afhentning af affald
 - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
- 73) De fremviste bilag skal uanset evt. driftsmæssig fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere produktionens størrelse samt håndteringen og anvendelsen af husdyrgødning og affald mv. fra nærværende produktionsanlæg og i det hele taget kunne dokumentere, at husdyrbruget drives i overensstemmelse med godkendelsen.
- 74) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises dokumentation for at de forhold i ansøgningen, der ligger til grund for den beregnede ammoniakemission og - deposition, nitratudvaskning til overflade- og grundvand, lugt og fosforoverskud, er overholdt.
- 75) Som dokumentation for at vilkåret om ekstra efterafgrøder er overholdt, skal der ved tilsyn fremvises kopi gødningsregnskab.
- 76) Som dokumentation for at vilkåret om anvendelse af grundvandssædkifte er overholdt, skal der ved tilsyn fremvises kopi af markplan.

- 77) Der skal ske løbende træning og uddannelse af bedriftspersonalet.
- 78) Der skal ved tilsyn fremvises dokumentation for at vilkår om foderkorrektion er overholdt. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Det kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller andet.
- a. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
 - b. Logbogen, skal indeholde følgende oplysninger:
 - antal producerede dyr
 - vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i de enkelte foderblandinger.

3. Miljøreddegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved husdyrproduktionen på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 med senere ændringer. På baggrund af nærværende miljøteknisk beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at meddele godkendelse til produktion af i alt 447 DE slagtesvin på ejendommen.

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse (skem.nr. 27134, version 4) samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

3.1 Kort resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 19b Sdr. Onsild By, Sdr. Onsild på adressen Klejtrupvej 13, 9500 Hobro.

Martin Holst Christensen søger om at udvide sin slagtesvineproduktion fra 8964 slagtesvin til 14.104 slagtesvin (20-110 kg), svarende til en udvidelse fra 221,26 DE til 447,20 DE. I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en 1440 m² ny slagtesvinestald. (Se bilag 4) Herudover udskiftes spalterne i fuldspaltestaldene (= "stald 1" og "stald 2") med miljøspalter (mindre spalteåbninger), således at de overgår til stalde med delvist spaltegulv. Det muligt at foretage denne udskiftning af spalterne, uden at det kræver opbrydning af staldgulvet.

Husdyrbruget har 203,94 ha ejet og forpagtet udbringningsareal.

3.2 Anlægget og ejendommen

3.2.1 Bygninger

Bedriften er beliggende på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro. En situationsplan med beskrivelse af de enkelte bygningsafsnit fremgår af bilag 4.

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en 1440 m² ny slagtesvinestald. Herudover udskiftes spalterne i fuldspaltestaldene (= "stald 1" og "stald 2") med miljøspalter (mindre spalteåbninger), således at de overgår til stalde med delvist spaltegulv. Det muligt at foretage denne udskiftning af spalterne, uden at det kræver opbrydning af staldgulvet.

På ejendommen findes to gylletanke med en opbevaringskapacitet på henholdsvis 1530 m³ og 2550 m³.

3.2.2 Afstandskrav

Afstand fra husdyrbruget (inkl. nyetableringer):

	Krav	Faktisk afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	>50(300) m	ca. 1.000 m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	>50(300) m	ca. 1.700 m
Beboelse på ejendom uden landbrugspligt, beliggende i samlet bebyggelse i landzonen	> (300) m	> 1.000 m
Nabobeboelse	> 50 m	ca. 250 m

Afstand fra projekteret stald:

	Krav	Faktisk afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	ca. 75 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	ca. 600 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 m	> 15 m ingen dræn omkring ejendommen
Offentlig vej og privat fællesvej	> 15 m	ca. 70 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	> 15 m	ca. 60 m
Naboskel	> 30 m	Ca. 75 m

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav i §§ 6, 8 og 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

3.2.3 Beskyttelseslinier og landskabelige hensyn

Der er tale om en eksisterende svinebedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse.

Husdyrbruget er beliggende i et område som i kommuneplanen (kommuneplan 09-13) er udpeget som værdifuldt geologisk område (se bilag 5). Herudover er husdyrbruget beliggende inden for skovbyggelinie (se bilag 6).

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny stald til slagtesvin på 1440 m². Opførelse af stalden skal ske i tilknytning til det eksisterende byggeri.

Værdifuldt geologisk område

De værdifulde geologiske områder indeholder landskabsformer og blottede profiler, der særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer. Hensigten med retningslinjerne er at sikre, at der tages hensyn til de geologiske interesser ved planlægning af større bygge- og anlægsarbejder, skovrejsning, råstofindvinding mv. Derved sikres mulighederne for at opleve, forske og undervise i de geologiske processer.

Den projekterede slagtesvinestald ligger i udkanten af det værdifulde geologiske område. Det projekterede byggeri ligger tæt op ad eksisterende stald og graves ned i terræn. Det er Mariagerfjord Kommunes vurdering, at det opførte byggeri ikke medfører, at mulighederne for at kunne erkende den geologiske dannelse sløres eller forsvinder, og at byggeriet dermed ikke vil påvirke mulighederne for at opleve, forske og undervise i de geologiske processer i området.

Skovbyggelinie

Husdyrbruget og den projekterede slagtesvinestald er herudover beliggende inden for skovbyggelinie.

Skovbyggelinien er pålagt i henhold til § 17 i Lov om naturbeskyttelse, lov nr. 933 af 24. september 2009.

Skovbyggelinjen er en bufferzone på 300 m omkring skove. Skovbyggelinjen gælder for alle offentlige skove og for private skove med et sammenhængende areal på mindst 20 ha. Skovbyggelinjens formål er at sikre skovenes værdi som landskabslementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet.

Det betyder, at der indenfor skovbyggelinien ikke må placeres bebyggelse, campingvogne og lignende. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervet, er dog undtaget fra forbudet, jf. § 17, stk. 2.

Det kræver således *ikke* en dispensation fra skovbyggelinien at opføre den projekterede slagtesvinestald.

Andre sårbare områder og øvrige beskyttelseslinier

Husdyrbruget ligger uden for øvrige sårbare eller beskyttede områder (Natura2000-områder, økologiske forbindelser, særlige naturområder, særligt værdifulde landskaber eller større uforstyrrede landskaber, værdifulde kulturmiljøer herunder beskyttelse af kirkernes fremtræden, skovrejsningsområder, kystnærhedszonen, områder udpeget til fritidsformål, lavbundsarealer, fredede områder, beskyttede naturtyper og beskyttede diger), og det ansøgte byggeri (stald og gyllebeholder) skal ikke i øvrigt opføres inden for bygge- eller beskyttelseslinier (sø-beskyttelseslinie, å-beskyttelseslinie, strandbeskyttelseslinie, kirkebyg-gelinie, fortidsmindebeskyttelseslinie)

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil påvirke de landskabelige værdier.

3.2.4 Energi og vand

Der vil efter udvidelse af bedriften være følgende årlige forbrug af energi og el:

	Før udvidelsen	Efter udvidelsen
El (kWh)	80.000	120.000
Olie - diesel (l)	23.000	25.000
Drikkevand (m ³)	4786	7532
Vaskevand til stalde (m ³)	224	352

Energi

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- Energisparepærer/lysstofrør
- Foderblandingsanlæg med lavt energiforbrug
- Frekvensstyret ventilation
- Automatisk styret belysning
- God og vedligeholdt isolering af stalde

Vand

Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier.

På ejendommen minimeres vandforbruget ved:

- Eftersyn af vandkopper
- Iblødsætning og vask med højtryksrensere, ingen brug af vaskerobot.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret. Der er bl.a. stillet vilkår om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås.

3.2.5 Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst følgende om opbevaring og håndtering af affald:

Døde dyr

Placering af døde dyr sker ved indkørslen til bedriften, således at DAKA-transporten ikke kommer ind på bedriften.

Fast affald

Husholdningsaffald og al brændbart affald fra stalden afhentes med dagrenovation. Øvrigt affald som jern, glas, elektronisk udstyr m.m. sorteres i fraktioner og afleveres på kommunal genbrugsplads.

Der er ikke de store mængder affald ved den daglige drift i stalden, da foder kommer i løs vægt. Det daglige affald fra stalden består primært af husholdningsaffald.

Olie- og kemikalieaffald

Olie- og kemikalieaffald fra produktionen kan opdeles i følgende fraktioner:

EAK-kode 020109 Landbrugskemikalieaffald

05.12 Sprøjtemiddelsrester og emballage opbevares i aflåst rum. Egentlige rester af sprøjtemidler bruges året efter. I de tilfælde hvor produktet i mellemtiden er blevet forbudt afleveres på det kommunale affaldsdepot. Den årlige affaldsmængde af emballage vil afhænge af sprøjtemidlernes form og varierer derfor fra år til år. Emballagen skylles tre gange og afleveres på den kommunale genbrugsplads.

05.13 Lægemiddelsrester opbevares aflåst i original emballage. Brugte kanyler opbevares aflåst i kanyleboks. Affaldet afleveres til kommunalt affaldsdepot. Årlig affaldsmængde er ubetydelig.

EAK-kode 050105 Oliespild

06.00 Spildolie opbevares i tønder i maskinhus og afleveres til kommunalt affaldsdepot. Den årlige affaldsmængde estimeres til 300 l.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt. For at sikre håndtering af ejendommens affald er der stillet vilkår om opbevaring og bortskaffelse af affald.

3.2.6 Spildevand

Spildevand fra staldene udgøres af vand fra rengøring af stalde, i alt ca. 352 m³ samt drikkevandsspild, opgjort til ca. 1058 m³. Dette spildevand ledes til gyllebeholder. Herudover er der ca. 200 m² støbt plads på ejendommen under siloerne samt en vaskeplads på ca. 25 m². Vand herfra, inkl. vaskevand, ledes til gyllebeholder.

Tagvand ledes ud i marken via dræn.

Afledning af tagvand fra den projekterede stald sagsbehandles og godkendes i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

Mariagerfjord Kommune vurderer herefter, at spildevand håndteres og udledes hensigtsmæssigt.

3.2.7 Transport

Ansøger har oplyst følgende vedr. transporter:

Transporter til og fra ejendommen	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Levende dyr	8900 stk.	14100 stk.	200 stk./ læs	45	71
Døde dyr	180 stk.	285 stk.	4-12 pr. gang	52	52
Indkøbte foder-	300 tons	475 tons	30 tons	10	13

stoffer					
Eget korn / afgrøder	1400 tons	2218 tons	15-20 tons	70	90
Gylle inkl. spildevand	4450 tons	7670 tons	20 tons	178	240

Hovedparten af kornet bliver transporteret i august – september. Hovedparten af gyllen bliver udbragt i foråret (ca. 90 %) og de resterende ca. 10 % bliver udbragt om efteråret.

Eksterne transporter sker ad motorvejen. Transporterne sker primært indenfor normal arbejdsdag.

Transport af gylle fra ejendommen forekommer primært i udbringningsperioden marts til maj samt september. Omkring 1/3 af arealerne ligger omkring ejendommen, hvilket primært belaster de interne veje eller vejstrækninger hvor der kun er få beboelser. Transportveje for gylle og afgrøder ses på bilaget over transportveje (bilag 8).

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen, idet der er god afstand til omkringboende naboer, og der er stillet vilkår om, at kørsel med husdyrgødning gennem Hvornum og Sønder Onsild kun må ske på hverdage mellem kl. 7-22.

3.2.8 Støjkilder

De væsentlige støjkilder på bedriften er støj fra korntørringsanlæg og foderblandingsanlæg. Ventilationsanlægget er konstant i drift. Kompressoren anvendes typisk i tidsrummet fra kl. 8 til 16. Korntørringsanlægget anvendes i forbindelse med høst fra august til oktober. I denne perioden er det jævnlige i drift. Foderblanding sker i tidsrummet fra kl. 6 til 22.

Tiltag mod støjkilder

Luftkompressor er placeret i maskinhus.

Ventilationsanlægget optimeres og renholdes.

Foderblandingsanlægget er støjsvagt og placeret indendørs.

Der køres med omtanke ved udbringning af gylle.

Mariagerfjord Kommune vurderer, på baggrund af, at der er god afstand til nærmeste nabo, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støjgener. Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet samt at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag, hvis kontrolmålingen viser en overskridelse af de fastsatte støjgrænser.

3.2.9 Støv

Staldene og ventilationen renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. Foderhåndteringen sker primært i lukkede systemer og støv minimeres.

Der er ingen kendte støvgener fra ejendommens dyrehold.

Mariagerfjord Kommune vurderer ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af ejendommens placering med god afstand den nærmeste enkeltbolig. For at sikre færrest mulige støvgener er der stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.10 Risici og afværgeforanstaltninger

Redegørelse for mulige uheld

Husdyrgødning:

- Spild af gylle ved pumpning til og fra gyllebeholder
- Lækage af gylletank
- Utætte gyllekanaler
- Overfladeafstrømning af udbragt gylle til vandløb

Olie:

- Spild af dieselolie ved tankning
- Lækage af olietank
- Overløb af diesel ved påfyldning

Kemikalier:

- Spild ved påfyldning af sprøjte
- Personskade ved forkert håndtering

Andre uheld:

- Strømsvigt
- Brand

Minimering af risiko for uheld

Husdyrgødning:

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Gyllevognen har sugetårn. Udbringningsudstyr efterses inden ibrugtagning. Gyllekanaler efterses for revner og huller. Kanalerne er behandlet indvendigt. Gyllen udbringes ikke på frosen jord på skrående arealer ned mod vandløb. Der er etableret 2 meter bræmmer langs søer og vandløb.

Olie:

Dieselolie opbevares i godkendt tank, der placeret på betongulv uden afløb. Tanken efterses periodevis. På tanken er påmonteret fløjte, således at der ikke sker overløb ved påfyldning. Tankning fra olietank sker på fast bund.

Kemikalier:

Påfyldning af sprøjte sker på fast plads. Sprøjtning foretages af personer med sprøjtecertifikat. Midlerne håndteres efter forskrifterne og der bruges relevant beskyttelsesudstyr (f.eks. maske, handsker, dragt).

Andet:

Skadedyr såsom rotter bekæmpes effektivt. Dels for at sikre høj foderhygiejne, dels med henblik på at undgå utilsigtet gnav i elektriske installationer. Ejendommen og stalden renholdes så brandrisikoen minimeres. Der er brandhæmmende vægge i stalden.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Husdyrgødning:

Gylleudslip på jorden inddæmmes ved gravning af kanaler eller udlægning af halmballer / jordvolde. Gyllen fjernes og udbringes på voksende afgrøde.

Ved gylleudslip til vandløb m.m. tilkaldes beredskabscenteret. Der etableres dæmninger i vandløbet så vandstrømningen hindres og vandet suges fra vandløbet og udspreddes i en voksende afgrøde. Evt. dambrug på vandløbsstrækningen underrettes om uheldet.

Kemikalier:

Der forefindes øjenskylllevæske ejendommen.

Andet:

Der er en nødgenerator på bedriften
Der forefindes brandslukningsudstyr på ejendommen.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften. I planen er der beskrevet hvilke forholdsregler der skal tages i forhold til strømsvigt, brand, overløb af gylle, kemikalie og olie-spild, samt transport af bekæmpelsesmidler.

Mariagerfjord Kommunes vurdering:

På baggrund af ovenstående og sammen med de stillede vilkår, vurderes det, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

3.2.11 Skadedyr

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau. Derudover er der indgået aftale med privat virksomhed vedr. bekæmpelse af skadedyr. Fluer bekæmpes med rovfluer.

Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er kontrakt med et autoriseret bekæmpelsesfirma.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.12 Olie og kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Påfyldning af sprøjteudstyr sker på fast underlag. Sprøjteudstyret rengøres indvendig med integreret rengøringsystem, hvorefter skyllevand udsprøjtes på mark.

Pesticider opbevares i aflåst rum.

Oplag af olie og kemikalier

Der anvendes medicin i stalden. Medicin opbevares i stalden.

Dieselolie opbevares i godkendt tank, der placeret på betongulv uden afløb (i maskinhuset). Tankning fra olietank sker på fast bund.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at opbevaring af olie og kemikalier samt tankning af diesel foregår miljømæssigt. Der er stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.13 Lysforhold

I staldene er lyset tændt i arbejdstiden efter behov. Lyset tændes og slukkes manuelt.

Der er udendørs lys ved maskinhus samt ved udleveringsrummet. Ved udleveringsrummet tændes lyset ved afhentning af grise primært i vinterhalvåret. Lyset ved maskinhuset tændes ved arbejdskørsel efter solnedgang.

Der forekommer ingen halogenspot på ejendommen, hvorfor lysintensiteten hermed er begrænset.

Der er ingen udendørs lys som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo er tilstrækkelig stor til, at lyset ikke vil være generende for omkringboende. Kommunen har dog, for at imødegå problemer med lysgener, stillet vilkår jf. kapitel 2.

3.2.14 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen fra selve staldanlægget ved udmugning og rensning af staldanlæg og ved udbringning på marker.

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 113 m (korrigeret) (enkelt bolig), 544 m (samlet bebyggelse) og 713 m (byzone m.v.). De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 276 m, 1051 og 1007 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen, dog fastsættes der vilkår jf. kapitel 2 om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Der desuden stillet vilkår om begrænsning af lugtgener.

3.3 Produktionen

Der er ansøgt om følgende udvidelse af produktionen:

Husdyrholdets sammensætning:	Nudrift		Ansøgt		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin (20-110 kg)*, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	4060	100,21	14.104	3833	447,20
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	4904	121,05	0	0	0
I alt		221,26			447,19

* ansøgte alders- og vægtintervaller

Der er desuden stillet vilkår om, at den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

3.3.1 Foder

Korn opbevares i siloer. Mineraler, sojaskrå m.m. opbevares i foderlade.

Alt foder indkøbes fra foderstofvirksomhed. Foderet leveres en gang om ugen og opbevares i siloer nord for den vestlige kalvestald (se situationsplanen på bilag 4)

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.

BAT

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at fodre med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I dette foder skal der bruges højt fordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

Desuden fremgår følgende vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i foder til svin af BREF-dokumentet:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Foderkorrektio

For at leve op til kravet om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen fra udvidelsen og BAT-kravet til emission af ammoniak, foretages der foderoptimering hos slagtesvinene (reduceret mængde råprotein i foderet samt færre foderenheder pr. kg tilvækst).

I foderet er gram råprotein pr. FE reduceret til 150 g råprotein pr. FE og foderenhederne pr. kg tilvækst er nedsat til 2,65 FE pr. kg tilvækst.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ved efterlevelse af de stillede vilkår vedr. fodring, lever bedriften op til anvendelse af BAT. Der er stillet vilkår om, at der skal fodres med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. Der er også stillet vilkår i forbindelse med foderkorrektionen. I foderet skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

Mariagerfjord Kommune vurderer desuden, at foderet opbevares og håndteres forsvarligt.

3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring

I alle staldene er gødningssystemet med gylle. Der produceres årligt 7698 m³ svinegylle ved den ansøgte produktion. Efter gylleseparation bliver dette reduceret til 6928 m³. På Klejtrupvej 13 er der to eksisterende gyllebeholdere på hhv. 1530 m³ og 2550 m³. Derudover er der 700 m³ gyllekanaler. I forbindelse med opnåelse af godkendelse af den ansøgte husdyrproduktion, vil der blive lejet en gyllebeholder på Holmevej 4, 9500 Hobro. Samlet vil opbevaringskapaciteten være på 6780 m³ efter udvidelsen, hvilket giver en opbevaringskapacitet på 11,7 mdr. (Se evt. vedlagte erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, bilag 9.)

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrgødningen med de stillede vilkår opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt. Det vurderes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

3.4 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I nedenstående afsnit har kommunen vurderet, hvilke krav bedriften skal opfylde inden for de enkelte områder for at leve op til BAT, inklusiv ansøgers redegørelse (*i kursiv*). Afsnit 3.4.1 indeholder en vurdering af, hvilken ammoniakemissionsgrænse og fosforemissionsgrænse, Mariagerfjord Kommune finder, at det er rimeligt at stille krav om i forhold til anvendelse af BAT samt en vurdering af, om ansøger lever op til dette.

3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT

Ammoniak

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget,

består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering, metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen. Hertil kommer, at det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at kommunalbestyrelsen ikke stiller krav om anvendelse af en bestemt teknik – dette valg skal ansøgeren selv træffe. Derimod fastlægger kommunalbestyrelsen emissionsgrænseværdier for anlægget ud fra et konkret skøn, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos slagtesvin. Anvendelsen af denne teknik vurderes at være omkostningsneutral.

Vejledende BAT-standardvilkår

En vurdering af hvilket emissionsniveau, der kan betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT, bør indeholde en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for anlægget som helhed. Her differentieres mellem eksisterende stald og nybyggeri eller gennemgribende reovering af eksisterende stald, i forhold til forskellige proportionalitetsbetragtninger.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår indeholdende vejledende emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, som er opnåelige ved anvendelse af BAT. Miljøstyrelsen har for hver enkelt dyretype foretaget en undersøgelse af, hvilke teknikker og teknologier, der inden for områderne foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning kan bidrage til at begrænse forureningen fra husdyrbrug. Herefter har Miljøstyrelsen vurderet, hvilken kombination af teknikker og teknologier, der efter en nærmere række kriterier, kan betegnes som værende BAT.

Indtil videre er emissionsgrænseværdierne kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætter nødvendige og relevante vilkår herom i den enkelte miljøgodkendelse.

I den konkrete sag har Mariagerfjord Kommune ikke fundet anledning til at fravige Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, og Mariagerfjord Kommune har foretaget sin vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT, mht. emission af ammoniak og fosfor, på baggrund af de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for anlægget – Klejtrupvej 13

Der er i den konkrete sag taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer¹.

Nedenstående to tabeller viser den opnåelige emission for husdyrbruget Klejtrupvej 13 ved anvendelse af BAT.

Ammoniak:

Ansøgt dyrehold, tung race	Ny-etablering	Antal	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT, Kg NH ₃ -N pr. produceret slagtesvin	Samlet ammoniakemission, Kg NH ₃ -N
Slagtesvin, Delvis spaltetgulv, 25-49 % fast gulv (20-110 kg))	Nej	8604	272,81	0,413*	3557
Slagtesvin, Delvis spaltetgulv, 25-49 % fast gulv (20-110 kg)	Ja	5500	174,39	0,345**	1895
Samlet emissionsniveau					5452

* Miljøstyrelsens vejledning, tabel 2 korrigeret for afvigende vægtgrænser

** Miljøstyrelsens vejledning, tabel 1 korrigeret for afvigende vægtgrænser

Fosfor:

Ansøgt dyrehold, tung race	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT Kg P/DE ab lager	Samlet fosforemission, Kg P ab lager
Slagtesvin	447,19	20,5***	9167
Samlet emissionsniveau			9167

*** Miljøstyrelsens vejledning

Vurdering af ammoniak- og fosforemissionen mht. BAT for Klejtrupvej 13

Som det ses af ovenstående tabel, bliver den samlede årlige ammoniakemission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på anlægget, beregnet til 5452 kg NH₃-N pr år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 5197 kg NH₃-N pr år.

Den samlede fosfor emission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, bliver beregnet til 9167 kg P ab lager. I ansøgningen er den samlede emission af fosfor ab lager for produktionen beregnet til 7556 kg P ab lager. I øvrigt er der et fosforunderskud på bedriftens arealer på 4,9 kg P/ha/år.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT mht. ammoniak- og fosforemission, bl.a. ud fra en økonomisk proportionalitetsbetragtning jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Emissionsgrænseværdien for hhv. ammoniak og fosfor og dermed BAT-kravet for miljøgodkendelsen for Klejtrupvej 13, er **5452 kg NH₃-N pr år** og **9167 kg P ab lager**, jf. Miljøstyrelsens vejledning og Mariagerfjord Kommunes vurdering.

3.4.2 Management

BAT-Krav

Godt landmandsskab eller et andet management system, der indeholder følgende elementer:

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen maj 2011.

- Træning og uddannelse af medarbejdere
- Registrering af vand og energiforbrug, kreaturfoder og affaldsdannelse, samt anvendelsen af handelsgødning og husdyrgødning
- Gødningsplaner
- Beredskabsplan
- Sikring af at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Korrekt planlægning af aktiviteter på anlægget, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild

BAT-redegørelse:

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Der er ansat en enkelt medhjælper, som har modtaget den nødvendige oplæring.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

I forbindelse med ændringen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodelvis rengøring af svinestier for at minimer støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekopper for lækager.

Ventilering:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilations anlæg
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventileringssystem efter fabrikantens anvisning.

Foder formalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremmeskiver

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag.
- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie.
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT for management. Der er stillet vilkår om bl.a. kontrol og egenkontrol inden for flere af punkterne. Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen.

3.4.3 Foder

BAT-Krav

- Styring af næringsstofindholdet i foderet
- Udfærdige foderplan

BAT-redegørelse:

Foder

For at opfylde kravet om 30 % reduktion af ammoniakudledningen for udvidelsen, samt for at leve op til anvendelsen af BAT foretages der i forbindelse med udvidelsen foderoptimering hos slagtesvinene med henblik for at sænke ammoniakemissionen. I foderet reduceres gram råprotein pr. FE til 150 g råprotein pr. FE og foderenhederne pr. kg tilvækst reduceres til 2,65 FE pr. kg tilvækst. Der anvendes hjemmeblandet foder indeholdende fytase

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ved efterlevelse af de stillede vilkår vedr. fodring, lever bedriften op til anvendelse af BAT. Der er stillet vilkår om, at der skal fodres med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. Der er også stillet vilkår i forbindelse med foderkorrektionen. Det vurderes, at foderets indhold af fosfor og råprotein ligger inden for BREF-dokumentets vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i foder til svin. I foderet skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

3.4.4 Staldindretning

Udvidelsen og ændringen af dyreholdet skal ske i de eksisterende stalde og ved anlæggelse af en ny slagtesvinestald. Alle staldene vil i den fremtidige produktion bestå af delvist spaltegulv.

BAT-redegørelse:

Staldindretning

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme.

Der er etableret fuldspaltet gulv med et vakuumsystem i de to ældste staldbygninger. Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF. På bedriften udsluses gyllen ca. hver 3. uge.

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade:

- *Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal*
- *Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund*
- *Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft*

NB. Byggebladene er ikke opdaterede, hvorfor de pt. på Landscentrets hjemmeside fremstår med grøn baggrund.

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes at være uproportionalt. Desuden må det vurderes, at der ikke umiddelbart er problemer med ammoniakdepositionen i området – der er næsten 1 km til nærmeste § 7 areal og der er omtrent 1500 m til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land.

Det er vurderet at etablering af et skrabe anlæg og køling af kanalbunden i den eksisterende slagtesvinestald er for omkostningstungt.

Eftersom både luftvaskeren og skrabe anlægget med gyllekøling i kanalbunden er fravalgt har ansøger valgt at etablere delvist spaltegulv i to af de eksisterende slagtesvinestalde.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at bedriften lever op til BAT for staldindretning for eksisterende samt projekterede anlæg. Mariagerfjord Kommune har vurderet, at ammoniakemissionen på 5197 kg N/år lever op til niveauet for BAT.

3.4.5 Forbrug af vand og energi

Vedr. energiforbrug:

BAT-Krav

- Dokumentation for udført energitjek/tilsyn
- Isolering af opvarmede bygninger
- Anvendelse af naturlig ventilation i videst muligt omfang
- Installation af energibesparende belysning

Vedr. forbrug af vand:

BAT-Krav

- Rengøring af stalde og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch
- Jævnlig kalibrering af drikkevandinstallationerne med henblik på at forebygge spild
- Registrering af vandforbruget
- Identifikation og reparation af eventuelle lækager

BAT-redegørelse

Forbrug af vand og energi

Energi

I forbindelse med den løbende udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde udskiftes til lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov. Der er lys i staldene i forbindelse med staldarbejde tidsrummet kan derfor variere.

I den nyeste slagtesvinestald er der combi-diffus ventilation. I de øvrige stalde er der undertryksventilation. Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationen i de øvrige stalde. Bliver der behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, såfremt det er for- eneligt med ventilationsbehovet i stalden. Efter hvert hold slagtesvin vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Som en bemærk skal det nævnes at undertryks- ventilation er mere strømbesparende end ligetryksventilation.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilatio- nen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimums- ventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vand

Vandbesparelse opnås ved drikkekopper.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryks- rensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere). Vandfor- bruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. energi- og vandforbrug. Der er bl.a. stillet vilkår om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rap- port, som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal fremvi- ses ved tilsyn. Der er også stillet vilkår om, at bedriftens forbrug af energi og vand skal registreres. Registreringerne skal kunne fremvises på forlangende samt ved tilsyn.

3.4.6 Opbevaring af husdyrgødning

BAT-Krav

Opbevaring af gylle i cement- eller ståltank:

- Tanken skal tømmes jævnligt af hensyn til inspektion og vedligeholdelse – helst 1 gang årligt
- Gyllen må kun omrøres, lige før den skal tømmes af tanken og eventuelt spredes ud på marken. Pumpning, omrøring og udkørsel må ikke foretages på lørdage, søndage samt helligdage

Gylletanken skal overdækkes med:

- Et naturligt flydelag eller lignende

BAT-redegørelse:

Opbevaring/behandling

Da der er tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)

og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen. På denne baggrund vurderes det, at bedriftens opbevaringsanlæg lever op til kravene i BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. opbevaring af husdyrgødning.

3.4.7 Udbringning

BAT-Krav

- Måling af næringsstoffer
- Tilpasning af gødningsmængden, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov, samt eventuel tilførsel af andre typer gødningsprodukter
- Undgå at sprede gødning, når marken:
 - Er mættet med vand
 - Er oversvømmet
 - Er dækket med sne
- Undgå at tilføre flydende gødning på stærkt skrånende marker med en hældning på over 6 grader
- Undgå at tilføre gødning i nærheden af vandløb
- Spredning af gødning umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer
- Undgå lugtgener hos naboer, mv. ved ikke at udbringe husdyrgødning nærmere end 200 m fra naboer på lør-, søn- og helligdage, og ved at tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne

BAT-redegørelse

Udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Mariagerfjord Kommune vurderer, med ovenstående redegørelse og de stillede vilkår, at bedriften lever op til BAT vedr. udbringning. Der er bl.a. stillet vilkår om egenkontrol i forhold til sædskifte- og gødningsplan og gødningsregnskab, samt vilkår om, at udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis.

3.4.8 Fravalg af staldteknologi

Ansøger har valgt en staldtype som er defineret som BAT. Der er således ikke tale om et fravalg.

Der er i øvrigt redegjort for fravalg i afsnittet vedr. staldindretning.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget har redegjort tilstrækkeligt for fravalg af teknologier og at de fastlagte niveauer for emission af ammoniak og fosfor lever op til BAT.

3.4.9 Samlet vurdering

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT inden for de forskellige områder management, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning samt staldindretning. Endvidere vurderes det, at husdyrbruget har argumenteret tilfredsstillende for fravalg af forskellige teknologier. Mariagerfjord Kommune vurderer i øvrigt, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets emission af ammoniak og fosfor. Mariagerfjord Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik.

3.5 Undersøgte alternativer

0-alternativ til udvidelsen

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver.

Alternativer

Et alternativ til det indsendte projekt kunne være opkøb af en anden bedrift, men derved bliver produktionen delt mellem flere ejendomme. Dette scenarie er ikke ønskeligt for ansøger, eftersom han ønsker at samle produktionsapparatet mest muligt. Derfor er opkøb af en anden ejendom ikke et alternativ for ansøger.

Et andet alternativ kunne være en anden placering af stalden men pga. afstandskravene til lugt og et ønske om at samle bygningsmassen er dette opgivet.

3.6 Ophør af husdyrbruget

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet. Den sidste del vil blive fjernet med slamsluger.

Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen.

Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren.

Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug.

Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. Hvor stor en grad, af bygningerne der fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Mariagerfjord kommune vurderer, med de stillede vilkår, at der er truffet de fornødne foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Der er stillet vilkår, der beskriver, hvordan stedet bringes tilbage i tilfredsstillende stand herunder fastsættes, at for så vidt bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi, nedrives disse af autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet.

3.7 Egenkontrol

I forbindelse med ændringen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodevis rengøring af svinestier for at minimer støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekopper for lækager.

Ventilering:

- Alarmanlæg kontrolleres/afprøves.
- Rengøring af ventilations anlæg
- Kontrol af temperatur- og fugtighedsmålere
- Generel vedligeholdelse og kontrol af ventileringssystem efter fabrikantens anvisning.

Foder formalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremmeskiver

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag.

- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Forbrug af fyringsolie.
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

Støj

Der er stillet vilkår om, at virksomheden, for egen regning, skal dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Lugt

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at kommunen kan meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger, såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen.

Lys

Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Energi- og vandforbrug

For at følge udviklingen i energiforbruget, samt at optimere dette, registreres dette hvert år. Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg, skal løbende kontrolleres og vedligeholdes.

Udbringningsarealer

Som dokumentation for vilkår, om at der skal etableres ekstra efterafgrøder samt at der skal anvendes grundvandsædskifte på bestemte marker, er overholdt, skal der ved tilsyn fremvises kopi af markplan.

Endvidere er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om, at få forevist dokumentation for at de forhold i ansøgningen, der ligger til grund for den beregnede ammoniakemission og - deposition, nitratudvaskning til overflade- og grundvand, lugt og fosforoverskud, er overholdt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, sammen med de stillede vilkår i kapitel 2 at kravene til egenkontrol er opfyldt.

3.8 Natur og vand

Mariagerfjord Kommune har vurderet om produktionen på Klejtrupvej 13, 9500 Hobro har effekt på vand- og naturtilstanden samt grundvandskvaliteten i området. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse, jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (lov nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer). I relation til overfladevand, dvs. vandløb, søer og marine områder, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

3.8.1 Ammoniak

Generelt om ammoniak og natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Udvidelse af husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og påvirke naturtyper i det åbne land. Særligt næringsfattige naturområder er følsomme overfor forøget ammoniaknedfald. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug, som har ansøgt i 2011 skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres generelt med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav om 30 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Reglerne er blevet ændret med revideret lov, som gælder for ansøgninger indkommet til kommunen efter 15. marts 2011.

Ejendommens samlede ammoniaktab fra anlægget til omgivelserne er beregnet til at være ca. 5197 kg N/år, hvilket er en forøgelse på ca. 1618 kg N/år.

Godkendelse af arealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, som drives under samme CVR nr. 14297170. Arealerne fremgår af bilag 3. Størstedelen af arealerne må anvendes som udbringningsareal for husdyrgødning, men er underlagt de begrænsninger, som følger af vilkårene i denne miljøgodkendelse.

Der er ingen arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i Mariagerfjord Kommune. Der er 2 arealer i Viborg Kommune. Viborg Kommune nævner i deres høringssvar at disse overlapper lidt med § 3 beskyttede arealer, men ud fra en luftfototolkning vurderer Viborg kommune at der er tale om upræcis § 3 registrering.

Udbringningsarealer

Der er ingen overlap mellem fredninger, fredsskov eller gravhøje og udbringningsarealerne. Nærværende godkendelse er ikke i konflikt med fredninger i nærheden af Klejtrupvej 13.

På mark 36 er udbringningsarealet jf. luftfoto og vejledende registrering ger i strid med beskyttelsen af sten og jorddiger. I den syd-vestlige del af mark 36, er et jorddige vejledende registeret inde på marken. Jorddiget ligger parallelt med et jorddige der er placeret ca. 5 meter mod vest, og jf. Kulturarvsstyrelsen vurderes der at være tale om en fægyde, hvor der er drevet kvæg igennem. Det er Mariagerfjord Kommunes vurdering at der er tale om en forskydning af jorddiget. Den korrekte placering af diget vurderes at være på hver side at det levende hegn, der er umiddelbart vest for mark 36. Dermed vurderes der ikke at være overlap mellem udbringningsareal 36 og registrering af beskyttede jord og stendiger.

Projektet omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer registrerede som beskyttede naturtyper eller arealer, der skrånede ned mod arealer med beskyttet natur.

Udbringingsarealerne ligger ikke i væsentlig grad i nærheden af ammoniakfølsom natur.

Udbringingsarealerne i Mariagerfjord Kommune er ikke placeret indenfor Natura 2000-områder. Arealernes afstand til nærmeste Natura 2000 område, som er nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skradvad Bæk er min. 0,9 km. Arealerne i Viborg Kommune er beliggende i Natura 2000 område nr. 30. Viborg Kommune vurderer: "Samlet vurderes at anvendelse af arealerne som udspretningsareal ikke vil påvirke tilstanden af naturarealerne væsentligt, og Viborg Kommune har derfor ingen bemærkninger til anvendelse af de to arealer". Udpegningsgrundlaget for område nr. 30 fremgår af bilag 11 og områdets placering fremgår af bilag 12.

Ifølge Kommuneplan 2009-2021 er mark 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, "34,35,41", 36, 38 og 49 helt eller delvist beliggende i Naturområde. Resterende arealer er placeret i Jordbrugsområde. Markene 12, 13, 21, 15, 16, 17 og 18, 36, 38 er endvidere helt eller delvist placeret indenfor en økologisk forbindelse.

Det fremgår af kommuneplanen vedr. Retningslinje 2.10.1 om jordbrugsområder, at jordbrugsområderne skal som udgangspunkt forblive i jordbrugsdrift

Retningslinje 2.13.2 om naturområder siger, at i naturområderne skal hensynet til natur- og landskabsinteresser varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land.

Retningslinje 2.13.5 om økologiske forbindelser siger, at i de økologiske forbindelser skal planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden forbedre levesteder og spredningsmuligheder for de dyr og planter, som forbindelserne skal sikre

Bilag 13 viser udpegningerne i Kommuneplan 2009-2021.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at under forudsætning af, at den gældende lovgivning for udbringning af husdyrgødning, og vilkårene fastlagt i denne godkendelse følges, vil der ikke kunne forekomme en væsentlig påvirkning af beskyttet natur eller internationale beskyttelsesområder. Afstanden mellem udbringningsarealerne og naturarealer er afgørende for at hindre en påvirkning grundet tilførsel af næringsrig overfladeafstrømning, påvirkning med luftbåren kvælstof, som ammoniak og som partikulært stof.

Det er endvidere kommunens vurdering, at benyttelse af udbringningsarealerne i nærværende godkendelse er foreneligt med de nævnte kommuneplansretningslinjer.

Det er derfor kommunens samlede vurdering, at udbringning af husdyrgødning på markarealerne er foreneligt med habitatdirektivforpligtelserne og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniak fra anlægget

Kommunalbestyrelsen kan ikke efter husdyrloven godkende husdyrbrug efter §§ 10,11,12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1. Ved væsentlige virkninger på miljøet efter husdyrbekendtgørelsens § 9, stk. 1, forstås, at beskyttelsesniveauet for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat overskrides, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3. Beskyttelsesniveauet er fastlagt i bilag 3 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for §§ 11 og 12 er omtalt under Generelt om ammoniak og natur.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er herudover sammensat af 2 elementer:

1. Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
2. Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter en konkret vurdering jf. § 27, st. 1, i Lov om miljøvurdering m.v. af husdyrbrug.

Det fastlagte beskyttelsesniveau for så vidt angår totaldepositionen gælder for:

- kategori 1 natur, som er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale beskyttelsesområder – dvs. Natura 2000-områder.
- kategori 2 natur, som er nærmere bestemte naturtyper uden for internationale beskyttelsesområder – dvs. uden for Natura 2000 områder.

For Kategori 1 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal totaldeposition - afhængig af antal nærliggende husdyrbrug - til det mest kritiske naturpunkt på hhv.

- 0,2 kg N/ha/år ved mere end 2 brug (mere end 1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)
- 0,4 kg N/ha/år ved 2 brug (1 ejendom udover husdyrbruget der ansøger)
- 0,7 kg N/ha/år ved 1 brug (husdyrbruget der ansøger)

For Kategori 2 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal totaldeposition til det mest kritiske naturpunkt på 1,0 kg N/ha/år

Det fastlagte beskyttelsesniveau for så vidt angår merdeposition gælder for Kategori 3 natur:

- heder, moser og overdrev der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

For Kategori 3 natur er fastlagt et beskyttelsesniveau på en maksimal merdeposition til det nærmeste kritiske naturpunkt på 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 1 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført et mix af rigkær (7230) og kildevæld (7220), som følge af den ansøgte produktion. Mosedelen ligger i Natura 2000 område nr. 30 og er omfattet af § 7, stk 1., nr 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Rigkær/kildevældet er placeret 1800 m vest for ejendommen (se bilag 14)

Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til rigkæret/kildevældet, som er vurderet at være det mest kritiske naturpunkt der kan kategoriseres som Kategori 1, vil medføre en samlet totaldeposition til naturområdet på 0,0 kg N/ha/år. Se skema og redegørelse nedenfor i afsnittet om Internationale beskyttelsesområder. Der er 1 husdyrbrug med over 150 DE indenfor 500-1000 meter fra mest kritiske Kategori 1 naturareal. Dermed bliver det fastlagte beskyttelsesniveau på 0,4 kgN/ha/år for mest kritiske naturpunkt der kan kategoriseres som Kategori 1.

Kategori 2 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført et overdrev ca. 1000 meter mod vest for anlæggene, som følge af den ansøgte produktion. Overdrevet er over 2,5 ha og dermed omfattet §7,stk1, nr.2 i Lov og Miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til et overdrev, som er nærmeste naturareal der kan kategoriseres som Kategori 2, vil medføre en samlet totaldeposition til naturområdet på 0,2 kg N/ha/år. Se skema og redegørelse nedenfor i afsnittet § 3-natur – naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3 natur

Kommunen har foretaget beregninger af, hvor meget atmosfærisk båret kvælstof, der vil blive tilført et overdrev ca. 280 meter mod vest for anlæggene, som følge af den ansøgte produktion. Beregningerne viser, at den samlede tilførsel af atmosfærisk båret kvælstof til overdrevet, som er nærmeste Kategori 3 natur, vil medføre en samlet merdeposition til naturområdet på 0,6 kg N/ha/år. Se skema og redegørelse nedenfor i afsnittet § 3-natur – naturbeskyttelsesloven

Mariagerfjord Kommune vurderer, at påvirkningen af Kategori 1, Kategori 2 og Kategori 3 natur overholder husdyrbrugslovens beskyttelsesniveauer.

§ 3-natur – naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer og vandhuller, hvis de er på mindst 100 m², moser, enge, heder, overdrev, strandenge og strand-sumpe, hvis de hver for sig eller i sammenhæng har et areal på mindst 2.500 m². Moser under 2500 m² er også beskyttede, hvis de ligger ved beskyttede vandløb eller søer. Endvidere er de fleste vandløb også omfattet af beskyttelsen.

Der er forbud mod ændringer af de beskyttede naturtypers tilstand. Kommunen har i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbrug pligt til at håndhæve naturbeskyttelseslovens bestemmelser, herunder at der ikke må ske aktiviteter, som vil medføre tilstandsændringer på et beskyttet naturareal.

Den beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ønske om udvidelse eller ændring af husdyrproduktion er ikke at betegne som et særligt tilfælde. På vedlagte bilag 10 fremgår det, hvilke dele af ejendommen Klejtrupvej 13, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Du kan læse mere om beskyttet natur på kommunens hjemmeside.

Er det efter en konkret vurdering kommunens opfattelse, at der sker tilstandsændringer i beskyttet natur som følge af produktionen på Klejtrupvej 13 skal kommunen stille yderligere vilkår efter husdyrbrugslovens § 29, stk. 2.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Klejtrupvej 13 til nærliggende følsomme naturområder.

Kommunen har i forbindelse med ansøgningens behandling foretaget en luftfototolkning af naturforekomsterne i nærheden af Klejtrupvej 13. Arealerne er besigtiget flere gange af Mariagerfjord Kommune og tidligere af Nordjyllands Amt. Formålet med besigtigelserne var at vurdere naturarealernes tilstand og værdi som regionalt og lokalt naturområde i kommunens netværk af natur, samt eventuelle forekomster af fredede, rød- eller gullistede plante- eller dyrearter og som et led i kortlægningen af naturen i Natura 2000-områderne.

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 5197 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 1618 kg N/år. Kommunen har beregnet kvælstofdepositionen for en række punkter i naturarealer, der ligger i nærheden af Klejtrupvej 13. Konkret er der foretaget en beregning i 3 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af bilag 14 og beregningerne kan ses i skemaet herunder. Mariagerfjord Kommune har tilrettet ruheder, kildehøjder mv. i forhold til ansøgningen, som den ligger i ansøgningssystemet.

Punkt nr.	Natur Kategori	Naturtype	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1	1	Kildevæld/rigkær	0,0	0,0
2	2	Overdrev	0,2	0,1
3	3	Overdrev	2,1	0,6

Totaldeposition er angivet som den samlede deposition fra Klejtrupvej 13.

Baggrundsbelastningen i Mariagerfjord Kommune er ifølge de nyeste opgørelser fra DMU 15,6 kg N/ha/år ([Beregningsresultater fra DEHM-modellen – www.dmu.dk](#)). Husdyrtætheden i området omkring Klejtrupvej 13 relativ høj. Der er derfor grundlag for at antage, at baggrundsbelastningen er over gennemsnittet for kommunen, dvs. højere end ca. 15,6 kg N/ha/år.

Punkt 1 – der henvises til redegørelsen under afsnit Internationale beskyttelsesområder, da naturområdet ligger i Natura 2000 område nr. 30.

Punkt 2 er placeret i et overdrev ca. 1000 meter mod vest for anlæggene. Arealets målsætning, jf. Kommuneplan 2009-2021, estimeres til tilstandsklasse III, altså en målsætning om moderat naturtilstand. Ved besigtigelse 25. september 2008 har kommunen noteret arter, som håret høgeurt, prikbladet perikon, alm. røllike og almindelig kællingetand. Overdrevet kan karakteriseres som et surt overdrev, hvor de største trusler mod målsætningen for arealet er tilgroning og eutrofiering.

Punkt 3 er placeret i et overdrev ca. 280 meter mod vest for anlæggene. Arealets målsætning, jf. Kommuneplan 2009-2021, estimeres til tilstandsklasse III, altså en målsætning om moderat naturtilstand. Ved besigtigelse 25. september 2008 har kommunen noteret arter, som gul snerre, blåhat, liden klokken og almindelig kællingetand. Overdrevet kan karakteriseres som et surt overdrev, hvor de største trusler mod målsætningen for arealet er tilgroning og eutrofiering.

Kommunen vurderer, at de sure overdrevs (punkt 2 og 3) tålegrænse er i den nedre del i intervallet 10-20 kg N/ha/år. Kommunen vurderer i den forlængelse, at tålegrænsen er overskredet i væsentlig grad for begge overdrev. Kommunen vurderer, at en beregnet totalbelastning på 0,2 kg N/ha/år ikke vil være en væsentlig totalbelastning for overdrev (punkt 2). Kommunen vurderer ligeledes at en beregnet merbelastning på 0,6 kgN/ha/år til overdrev i punkt 3 ikke er en væsentlig merbelastning. Der vurderes ikke, at være grundlag for at stille skærpede vilkår.

Vurderingen af ammoniakpåvirkningen i punkt 1 er yderligere beskrevet i afsnittet "**Internationale naturbeskyttelsesområder**" nedenfor.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige yderligere påvirkninger på naturområder omfattet af lovens § 23. Naturtilstanden i de undersøgte naturområder vurderes, at være truet af den eksisterende næringsstofbelastning i området.

Det er kommunens vurdering, at de beskyttelsesniveauer, der er beskrevet for Kategori 1,2 og 3 naturarealerne er tilstrækkelige til at beskytte de vurderede naturarealer.

Internationale naturbeskyttelsesområder

RAMSAR-områder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder indgår i et sammenhængende europæiske, økologiske netværk, som betegnes Natura 2000. Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. Udpegningsgrundlagene for de for denne afgørelse relevante udpegningsgrundlag fremgår af bilag 11.

Retsgrundlag

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-

habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Ifølge dommens præmis 61 indebærer en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, er udmøntet i §§ 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Miljøstyrelsens vejledning

Miljøstyrelsen har i godkendelsesbekendtgørelsen (BEK. Nr. 294 af 31/03 2009) beskrevet kommunen forpligtigelser i forhold til at beskyttet ammoniakfølsomme naturområder, herunder blandt andet internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000). Ved at følge Miljøstyrelsens vejledning vil det som "altovervejende hovedregel være tilstrækkeligt til at undgå væsentlige miljøpåvirkninger med ammoniak", idet "bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkning er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at med overholdelse af dette beskyttelsesniveau vil der ikke kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne".

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1 kan kommunen ikke tillade eller godkende husdyrbrug efter §§ 10, 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3, at det beskyttelsesniveau for ammoniak, der er fastlagt i bilag 3, overskrides.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur, som der her er tale om, beskrives i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Kravet til maksimale totaldeposition afhænger udelukkende af antal husdyrbrug i nærheden. Der henvises til kumulationsmodellen i bekendtgørelsen.

Internationale naturbeskyttelsesområder omkring ejendommen

Der er ca. 1000 m fra udbringningsarealer til nærmeste Natura 2000-område Nr. 30 (Lovns Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådale og Skravad Bæk). Tættest på Klejtrupvej 13 ligger ligeledes Natura2000-område nr. 30 (Lovns Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådale og Skravad Bæk).

Området strækker sig over et meget stort areal og går helt fra Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Lovns halvøen i vest, langs de 4 store vandløb Lerkenfeld, Simested, Skals og Nørreå til de store mosearealer ved Øster Bjerregrav og Glenstrup Sø mod øst. I de øvre dele af ådalene findes mange arealer, hvor opdyrkning og afgræsning er ophørt. Langs ådalenes skrænter findes mange steder vældprægede partier. Især Skalsådalene indeholder en del gamle tørvegravningsarealer, herunder det store og vildtvoksende område Bjerregrav Mose. På ådalsskrænterne og bakkepartier findes skov, sure overdrev og overdrev med ene og hedelyng.

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 30 indgår en lang række naturtyper og arter, som fremgår af bilag 11. Flere af disse er følsomme overfor kvælstofbelastning. En ammoniakdeposition, som overskrider naturtypens tålegrænse, vil forhindre opfyldelse af

målsætningen om at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for naturtypen. For arterne på udpegningsgrundlaget gælder det, at deres bevaringsstatus kan trues af, at deres levesteder forringes ved en for høj ammoniakdeposition.

Ifølge planudkastet for Natura 2000-område nr. 30 er prognosen for rigkær ugunstig på grund af uhensigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer.

Kvælstofbelastning fra luften udgør en trussel mod alle naturtyper i Natura 2000-området. Bortset fra naturtyperne strandeng og tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev er laveste ende af tålegrænse intervallet for de enkelte naturtyper overskredet for hele eller næsten hele arealet med alle naturtyper i Natura 2000-området.

For arealer med nedbrudt højmose, hængesæk, tørvelavning, de sjældne naturtyper rigkær med følsomme højmosearter og paludellavæld samt sønaturtyperne kransnålalgesø, brunvandets sø og næringsrige søer, der er kvælstofbegrænsede (gælder bl.a. for Fussingsø) er den højeste ende af tålegrænse-intervallet overskredet for hele eller størsteparten af arealet.

Udtørring af rigkær på grund af tidligere dræning og grøftning er udbredt i Natura 2000-områdets ådale, og der findes mange enge, hvor vegetationen er forarmet og helt domineret af græsarten mosebunke.

Dræning og grøftning udgør også en væsentlig trussel mod tilstanden af kildevæld. Dræning er ligeledes en trussel mod en række arter som kildevældsvindelsnegl, blank seglmos, gul stenbræk og klyde.

Ifølge bilag 2 til planudkast for området, er virkemidlet til at afværge truslen fra atmosfærisk kvælstofdeposition den gældende lovgivning, som skal medvirke til en reduktion af kvælstofbelastningen. Virkemidlet til at afværge de strukturmæssige forhold som udtørring er afskæring af dræn og grøfter og virkemidlet til mod tilgroning er rydning og græsning.

Kildevælds-vindelsnegl (1013), Stor vandsalamander (1166), Odder (1355) og Blank seglmos (1393) er de arter på udpegningsgrundlaget, som er relevante i forhold til den aktuelle ansøgning. Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse at man vil medvirke til at øge sandsynligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus for disse arter ved, at man sikrer gunstig bevaringsstatus for naturtyperne på udpegningsgrundlaget, da en del af disse naturtyper udgør levestederne for netop disse arter. Det vil sige, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse.

Det gælder sig forhold vedr. de prioriterede naturtyper, som er markeret med *. Bevaringsstatus for den prioriterede naturtype Kildevæld* (7220) som indgår i udpegningsgrundlaget for det berørte internationale naturbeskyttelsesområde er ifølge basisanalysen registreret som ugunstig, idet naturtypen er ude af økologisk balance. I henhold til habitatdirektivet kan en fravigelse af beskyttelseshensynet for en prioriteret naturtype generelt kun ske, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed. En ansøgning om miljøgodkendelse af arealer til udbringning af husdyrgødning kan efter kommunens opfattelse ikke begrunde en fravigelse af det eksisterende beskyttelseshensyn til den prioriterede kildevæld (7220)*.

For at belyse projektets påvirkning af Natura 2000-område nr. 30 har Mariagerfjord Kommune i den konkrete sag forsøgt, at bestemme ammoniakdeposition i det mest kritiske naturareal i nævnte Natura2000 areal, som er et mix af rigkær (7230) og kildevæld (7220) som er punkt 1 på bilag 14.

Naturarealet er placeret i et mix af kildevæld og rigkær (7220 og 7230) ca. 1800 meter mod sydvest for anlæggene. Arealets naturtilstand vurderes til at være god. Arealets mål-

sætning, jf. Kommuneplan 2009-2021, estimeres til tilstandsklasse I, altså en målsætning om høj naturtilstand. Ved besigtigelse 7. september 2005 har Miljøcenter Aalborg noteret arter, som næbstar, stivstar, dyndpadderokke, kær snerre, eng viol og sideskærm. De største trusler mod målsætningen for arealet er tilgroning og eutrofiering og der er behov for afgræsning eller høslet.

I den konkrete sag er der udregnet ammoniakdeposition i de nærmeste og mest kvælstoffølsomme naturtyper i området. Beregningerne ses af ovenstående tabel. Der er beregnet en totaldeposition til rigkær/kildevæld på 0,0 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i Mariagerfjord Kommune er 15,6 kg N/ha/år (*Beregningsresultater fra DEHM-modellen – www.dmu.dk*). Tålegrænsen for rigkær(7230) og kildevæld (7220) er for begges vedkommende 15 kg N/ha/år, jf. det opdaterede bilag 3 af 15. december 2005 til *Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003* (Ammoniakmanualen). Mariagerfjord Kommune har efter en konkret vurdering fastlagt tålegrænsen ud fra den laveste del af tålegrænseintervallet, idet Waddensee-dommen, fastslår, at der anvendes et særligt forsigtighedsprincip. Tålegrænsen for kildevæld og rigkær er derfor overskredet i ikke væsentlig grad

Idet der findes 213 DE på adressen Kærvej 51, Hobro, som ligger i intervallet 500-1000 m, er kravet til den maksimale totalbelastning 0,4 kg N/ha/år. Afstanden til de nærliggende husdyrbrug er målt i forhold til det mest kritiske naturpunkt, jf. godkendelsesbekendtgørelsen. Mariagerfjord kommune har ikke viden om husdyrbrug udover 1000 meter fra Kategori 1 natur, der påvirker med over 0,3 kgN/ha/år.

Beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, er således overholdt, da den beregnede totaldeposition i det mest kritiske naturpunkt er 0,0 kg N/ha/år og kravet til maksimale totaldeposition er 0,4 kg N/ha/år.

Mariagerfjord kommune vurderer, at den totale kvælstofdepositionen skal nedbringes til 15 kg N/ha/år, for at sikre målopfyldelse, dvs. gunstig bevaringsstatus for rigkær og kildevæld. Kommunen lægger i den forbindelse særligt vægt på Natura 2000-planen for område nr. 30

Der er kommunens pligt, at vurdere om den aktuelle påvirkning er i modstrid med bevaringsmålsætningen. Miljøstyrelsen (MST) angiver i godkendelsesbekendtgørelsen, hvordan kommunen skal vurdere ammoniakpåvirkning af næringsstoffølsom natur. MST skriver i bekendtgørelsens bilag 3, at "Kommunen skal for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, jf. §§ 27 og 29 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, og kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår med baggrund i bilag 4, der rækker udover det beskyttelsesniveau, der fremgår af dette bilag, jf. § 11, stk. 2-4. Dette vil være aktuelt, hvis der helt undtagelsesvist vurderes at være naturområder, der efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastsatte beskyttelsesniveau. Det påhviler kommunen, som en del af denne vurdering, at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. For så vidt angår ammoniakpåvirkningen af ammoniakfølsom natur omfatter dette alene situationer, hvor naturområdet ikke er korrekt kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen, og Naturstyrelsen har oplyst, at områdets status i kortlægningen vil blive ændret i en kommende opdatering af kortlægningen. Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at med overholdelse af dette beskyttelsesniveau vil der ikke kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Kommunen kan derfor kun give afslag i en situation, hvor det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af dette naturområde, selvom beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt."

Kommunen vurderer endvidere, i overensstemmelse med den vejledende tekst i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at det ikke er muligt på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag at dokumentere, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af rigkær eller kildevæld når beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt, og at der derfor ikke er grundlag for at meddele afslag til det ansøgte.

Kommunen vurderer konkluderende, i overensstemmelse med den vejledende tekst i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at idet der ikke er tale om en situation, hvor rigkær eller kildevæld ikke er korrekt kortlagt i forbindelse med Natura 2000-planlægningen, og Naturstyrelsen har oplyst, at områdets status i kortlægningen vil blive ændret i en kommende opdatering af kortlægningen, er der grundlag for at godkende til det ansøgte

Særligt beskyttede arter – bilag IV-arter

Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, jf. habitatbekendtgørelsens §§ 8 og 11, stk. 1. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter husdyrbruglovens § 10, 11 eller § 12, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3, jf. stk. 1. En fortegnelse over de i Danmark naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV fremgår af habitatbekendtgørelsens bilag 11.

På habitatdirektivets bilag IV er nævnt en lang række arter, som kræver en særlig beskyttelsesindsats. Listen omfatter både planter og dyr. Beskyttelsen vedrører også arternes yngle- og rasteområder.

Ifølge bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter skal kommunen, før der træffes afgørelse i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt. Kun når en konkret vurdering med sikkerhed kan fastslå, at der ikke vil være væsentlige negative konsekvenser for bilag IV-arten og/eller dens yngle- og rasteområder kan projektet gennemføres.

Der er ikke tidligere registreret arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Kommunen har i den aktuelle sag vurderet, at det er relevant at foretage en vurdering i forhold til følgende bilag IV-arter: arter af flagermus og spidssnudet frø.

For så vidt angår: arter af flagermus og spidssnudet frø har kommunen ikke nogen konkret kendskab til forekomster af arterne, som vil blive påvirket negativt af projektet.

Det er overvejende sandsynligt, at der kan findes flere arter af flagermus og spidssnudet frø i nærheden af ejendommen og udbringningsarealerne. Det er mindre sandsynligt, at der kan findes markfirben eller løgfrø, da disse arter er mere sjældne i området.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at projektet ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne. Det vurderes endvidere at brug af udbringningsarealer ikke vil berøre yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand

Faktuelle forhold

Ansøgningen omfatter egne og forpagtede arealer på i alt ca. 204 ha. Arealerne afvander via Glenstrup Sø og derfra via Kongsvad Mølle Å og Skals Å til Hjarbæk Fjord. Der udbringes ca. 276,3 DE blandet gylle (væskefraktion fra biogasanlæg), derudover anvendes der ikke husdyrgødning og der tilføres ikke arealerne slam eller andet affald.

Hovedparter af arealerne afvander gennem Skals Å til Hjarbæk Fjord. En del af arealet løber via Glenstrup Sø, og et mindre areal løber via Klejtrup Sø. Glenstrup Sø, Klejtrup Sø og Hjarbæk Fjord er en del af habitatområde 30 (*Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk*) samt fuglebeskyttelsesområde nr. 24 (*Hjarbæk Fjord og Simested Fjord*), som tilsammen udgør Natura 2000 område nr. 30.

Ca. 10 ha afvander via Onsild Å til Hobro Vesterfjord til Mariager Inderfjord. Mariager Inderfjord er opland til Mariager Yderfjord der er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Alle udbringningsarealer ligger i nitratklasse 0 som omfatter områder, der afleder vand til sårbare vandområder, og hvor nitraten, der udvaskes fra markens rodzone reduceres med mellem 75 og 100 %, før den ender i recipienten.

Udvaskningen fra rodzonen fra bedriftens arealer er med de angivne jordbundstyper, efterafgrøder o.a. i ansøgningssystemet beregnet til 65,7 kg N/ha/år. Det svarer til en median udledning til Fjordene på 7,88 kg N/ha/år. Den samlede udledning til Hjarbæk Fjord fra de ca. 194 ha i Hjarbæk Fjords opland vil ligge på mellem 0 og 3060 kg N pr. år.

Det samlede landbrugsareal i Hjarbæk Fjords opland er ifølge udkast til vandplan ca. 932 km². Udbringningsarealernes 194 ha udgør således ca. 0,21 % af det samlede landbrugsopland. Den beregnede udledning af kvælstof fra det ansøgte projekt til fjorden udgør mellem 0 og 0,41 % af det ifølge udkast til vandplan samlede miljømål for vandbårne tilførsler med henblik på opnåelse af god økologisk tilstand i fjorden.

Den samlede udledning til Mariager Fjord fra de ca. 10 ha i Mariager Fjords opland vil ligge på mellem 0 og 156 kg N pr. år.

Det samlede landbrugsareal i Hjarbæk Fjords opland er ifølge udkast til vandplan ca. 425 km². Udbringningsarealernes 10 ha udgør således ca. 0,02 % af det samlede landbrugsopland. Den beregnede udledning af kvælstof fra det ansøgte projekt til fjorden udgør mellem 0 og 0,03 % af det ifølge udkast til vandplan samlede miljømål for vandbårne tilførsler med henblik på opnåelse af god økologisk tilstand i fjorden.

Jordbundstyperne for udbringningsarealerne er i ansøgningen angivet værende grovsandet jord (JB1), grov lerblandet sandjord (JB3). Der er god overensstemmelse med det vejledende tema på arealinfo.

Tre marker på i alt ca. 11 ha er markeret som værende drænedede de resterende er angivet som værende udrænedede. Af de drænedede arealer er 1,08 ha beliggende i lavbund og dermed omfattet af fosforklasse 2. Ifølge ansøgningen er der en negativ fosforbalance på 1,7 kg P/ha/år.

Der er anvendt sædskifterne S4 og G8 (jf. sædskiftenotatet) i ansøgningen, referencesædskiftet er S4.

Udbringningsarealerne omfatter skrånende arealer ned mod sø og vandløb. Ved besigtigelse af arealerne er det vurderet at driften af mark 8 vil give anledning til afstrømning af overfladevand til Onsild Å, der er for at imødegå denne risiko stillet vilkår om at der skal etableres en 20 meter bred dyrkningsfri bræmme langs Onsild Å (bilag 15). På de resterende

de arealer er det vurderet at der ikke er risiko for overfladevandsafstrømning, bl.a. grundet afstanden fra mark til åbne vandflader.

Næringsstoffer fra husdyrproduktion i relation til vandmiljøet

Et husdyrbrug vil normalt give anledning til udledning af næringsstoffer til vandmiljøet, idet markerne generelt tilføres flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængigt af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

Transporten af kvælstof fra udbringningsarealer til vandløb, søer og hav er tæt knyttet til transport af vand og kan således ske dels overfladenært naturligt eller via dræn eller via udvaskning til grundvandet, der dernæst føder vandløb, søer og fjorde/hav. Overfladenær afstrømning betyder oftest, at en relativt stor del af kvælstoffet når fjordene, mens nedsvivning til grundvandet oftest medfører reduktion i større eller mindre grad. Landet er inddelt i nitratklasser, dels efter recipientens kvælstoffølsomhed, dels efter forventet gennemsnitlig reduktionsprocent for kvælstof mellem rodzone og recipient.

Fosfor findes også opløst i jordvandet, men bindes i højere grad end kvælstof til partikler. Fosfor tabes ikke jævnt fordelt i tid og rum, idet en meget stor del af tabet sker fra mindre dele af arealerne og ofte i pulser. Da fosfor kan tabes til vandmiljøet både på opløst og partikulær form og ad flere veje, afhænger tabsrisikoen i høj grad af de lokale forhold. Oftest er det kombinationer af flere faktorer, der bestemmer, hvor høj risikoen er for tab til vandmiljøet. Om en sandjord eller en lerjord har den største samlede tabsrisiko afhænger således både af en række lokale forhold, og hvilken tidshorisont risikoen vurderes på. Dog er der generelt og for begge jordbundstyper en sammenhæng mellem overskud i tilførsler af fosfor, jordens fosforstatus og de arealbetingede tilførsler af fosfor til vandmiljøet. Således stiger tabsmængden af partikelbundet fosfor ved overfladiske afstrømningsprocesser og i drænvand i takt med stigende fosforindhold i overjorden. Desuden øges risikoen for udvaskning af opløst fosfor med stigende fosformætningsgrad, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder. Dansk landbrugsjord er i en længere årrække tilført fosfor i overskud. Dette har medført, at jordens indhold af plantetilgængeligt fosfor i store dele af landet rigeligt dækker planternes behov. Der er således også uden en fortsat overskudstilførsel en stor pulje potentielt til rådighed for udledning.

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som f. eks. søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som f. eks. ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Søer er oftest mest følsomme overfor tilførsel af fosfor, mens mange fjorde og kystnære områder er følsomme overfor både kvælstof og fosfor.

Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primært som transportvej for næringsstoffer mellem udbringningsarealer og mere næringsstoffølsomme naturtyper som søer og fjorde. Også eventuelle halv våde naturtyper som moser og enge kan påvirkes af næringsstoffer i vandløb, der gennemløber disse.

Direkte overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale til vandløbene kan desuden have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen på grund af akut giftighed og højt iltforbrug.

Det ansøgte projekt i relation til det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven

Kvælstof

Da udbringningsarealerne er omfattet af nitratklasse 0, må der udbringes husdyrgødning svarende til det generelt tilladte harmonitryk. I det aktuelle projekt, er den maksimalt tilladte og den reelle udledning af kvælstof fra rodzonen i ansøgningsystemet er beregnet til

hhv. 74,7 kg N/ha og 65,7 kg N/ha. den lavere udvaskning fra rodzonen skyldes sædskiftevalget og etableringen af 8 % ekstra efterafgrøder. Det er ikke muligt i den konkrete sag at skærpe beskyttelsesniveauet jf. kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfor

I husdyrgodkendelsesordningen er der, foruden arealer med risiko for direkte overfladisk afstrømning, fokus på arealer med specielt høj risiko for udvaskning af fosfor til overfladevand. Disse arealer er omfattet af fosforklasse 1 - 3.

Lavbundsarealer med okkerklasse II eller mere, der samtidigt er drænede eller grøftede, er omfattet af fosforklasse 2. Dette medfører, at der ikke må ske en øgning af fosforoverskuddet på disse arealer i forhold til nudriften. Tilsvarende er drænede lerjorde omfattet af fosforklasse 0, 1 eller 3 afhængigt af fosfortallet i jorden. Kravene vedr. fosforoverskud på de enkelte risikoarealer beregnes og kontrolleres ikke selvstændigt, men som en del af det vægtede gennemsnitlige fosforoverskud på bedriftsniveau. I den aktuelle ansøgning er der beregnet et fosforunderskud på 1,7 kg P/ha/år. Det vil sige at der fraføres mere fosfor med afgrøderne end der tilføres med husdyrgødningen. Kravet til det gennemsnitlige fosforoverskud overholdt med 2753,9 kg P/år. Det er ikke undersøgt om der er muligt at skærpe beskyttelsesniveauet jf. kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, da det ikke vil have indflydelse på fosforbalancen.

Øvrigt

Det er vurderet, at der ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser og godkendelsens vilkår, ikke er risiko for direkte overfladisk afstrømning af husdyrgødning til vandmiljøet.

Det er på baggrund af ovenstående Mariagerfjord Kommunes vurdering, at det aktuelle projekt opfylder det generelle beskyttelsesniveau for overfladevand, der er fastsat i det danske lovgrundlag vedr. husdyrbrug.

3.8.2.1 Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser

Kommunen har mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte yderligere vilkår ud over husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. I begge tilfælde skal anvendes beregningsmetoder og kriterier for vilkårsfastsættelse, der er beskrevet i bilag 3 og 4 i husdyrbruggodkendelsesbekendtgørelsen.

Det påhviler således kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med habitatdirektiv-forpligtigelserne jf. § 23 i husdyrgodkendelsesloven, EF-Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 (habitatbekendtgørelsen). For at projektet kan gennemføres skal en konkret vurdering med sikkerhed kunne fastslå, at projektet **ikke vil være i modstrid med ønsket om at genoprette eller sikre gunstig bevaringsstatus for de relevante naturtyper og arter.**

Såfremt det samlede projekt, også efter en udtømming af mulighederne for fastsættelse af skærpede vilkår efter de kriterier for vilkårsfastsættelse, der fremgår af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen, ikke kan udelukkes at medføre en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for et habitatområde, kan projektet ikke godkendes og kommunen **skal** meddele afslag jf. § 11, stk. 6 i godkendelsesbekendtgørelsen (bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug med ændringer jf. bek. Nr. 291 af 6. april 2011), også selvom projektet medfører en nettoforbedring ("reduktion") i forhold til den nuværende situation.

Habitatdirektivet rummer ikke hjemmel til i den konkrete vurdering at medregne mulige fremtidige effekter af ikke-realiserede planer.

Kommunen **kan** desuden give afslag på en ansøgning, såfremt projektets gennemførelse, også efter en udtømmning af mulighederne for fastsættelse af skærpede vilkår efter de kriterier for vilkårsfastsættelse, der fremgår af bilag 4 i godkendelsesbekendtgørelsen, vurderes at kunne skade lokaliteter af lokal eller regional betydning (§ 11, stk. 7 i godkendelsesbekendtgørelsen (bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug med ændringer jf. bek. Nr. 291 af 6. april 2011)).

Vandplaner

Miljøministeriet offentliggjorde den 14. januar 2010 udkast til vandplaner i forhøring. For Mariager Fjords vedkommende er de samlede mål for næringsstoftilførslerne med henblik på at opnå minimum "god tilstand" i fjorden baseret på de senere års modelberegninger. For kvælstofs vedkommende er målene for udvaskning lidt lavere end i regionplaner, statslige basisanalyser m.v., mens der ifølge vandplanen i forhøring for Mariager Fjord skal reduceres væsentligt mere i fosfortilførslerne end forudsat i regionplanerne.

Den 4. oktober 2010 kom dernæst udkast til vandplaner i offentlig høring. Her er miljømålene for tilførslerne af kvælstof og fosfor samt den nødvendige reduktion for at nå målopfyldelse udover allerede vedtagne/ iværksatte tiltag udeladt. Dette skyldes sandsynligvis følgende (citater): "*Indsatsen er svarende til 9.000 tons kvælstof på landsplan. Det er med Grøn Vækst aftalerne fra hhv. juni 2009 og april 2010 besluttet, at der skal ske en reduktion på 19.000 tons kvælstof fra landbruget i 2015. For de 10.000 tons kvælstof er der som følge af aftalerne i Grøn Vækst igangsat et udredningsarbejde om vandplanernes konsekvenser i visse egne af landet og den fremadrettede kvælstofregulering med belysning af fordele og ulemper ved en model med omsættelige kvælstofkvoter i forhold til alternativer med henblik på fastlæggelse af resterende indsatskrav og valg af konkrete virkemidler*". For kvælstof vil det endelige resterende indsatsbehov, der skal nås i første planperiode (2010-2015) først fastlægges for det enkelte vandopland, når ovenstående analyse foreligger. Den samlede analyse skal være færdig i 2011. For fosfor vedr. Mariager Fjord er (citater) "*indsatskrav til P alene opgjort ud fra de indsatskrav, der følger af indsatskrav overfor søer og vandløb samt tiltag som følge af Grøn Vækst. Vurderingen af yderligere behov for specifik indsats overfor fosfor foretages i næste planperiode*".

Tabel 1 opsummerer udkast til vandplaner i hhv. forhøring og offentlig høring for de to fjorde:

 Tabel 1: Opsummering af miljømål, indsatsbehov og planlagt indsats i Mariager Fjord og Hjarbæk Fjord	Miljømål for vandbåren kvælstoftilførsel svarende til "god tilstand" (inkl. atmosfærisk bidrag)	Reduktion i bidrag nødvendigt for målopfyldelse udover allerede vedtagne/ iværksatte tiltag	Reduktion planlagt gennemført i 1. planperiode (ekskl. atmosfærisk bidrag)	Krav pt. til supplerende indsats i 1. planperiode (ekskl. atmosfærisk bidrag). Endelig indsats overfor kvælstof afventer analyse
Bygger på	Udkast til vandplan i <u>forhøring</u> (af 14/01/10)		Udkast til vandplan i <u>offentlig høring</u> (af 04/10/10)	
Vandbåren kvælstoftilførsel (Tons pr. år) Mariager Fjord	471 ² (520)	479	384	173
Vandbåren fosfortilførsel (Tons pr. år) Mariager Fjord	10,9 (11)	8,7	2,8	2,5

2

Såfremt hele den fremtidige vandbårene udledning af kvælstof fordeles på landbrugsjorden (i flg. vandplan 74 % af total areal i opland), og der således ikke beregnes bidrag fra andre vandbårene kilder, svarer miljømålet på 471 tons N/år til en gennemsnitlig udledning på 11,1 kg N/ha/år.

Vandbåren kvælstoftilførsel (Tons pr. år) Hjarbæk Fjord	747 ³ (996)	881	728	294
--	---------------------------	-----	-----	-----

For Mariager Fjord skal reduktionen i udledningen af kvælstof i 1. planperiode i følge udkast til vandplan i offentlig høring findes hovedsageligt gennem stramninger i de generelle regler for landbruget (136,8 ton N/år), mens 38,8 ton N/år skal findes via vådområdeprojekter. Såvel vådområdeindsatsen som de øvrige arealrelaterede tiltag er i vandplanen baseret på landsgennemsnitstal for effekter og kostpriser. For Hjarbæk Fjord fremgår fordelingen af virkemidler ikke umiddelbart klart af vandplan i offentlig høring. For begge fjorde gælder det, at der ikke længere indgår en indsats via omsættelige kvælstofkvoter, idet anvendelse af dette virkemiddel forventes at afvente ovennævnte analyse.

Der er ikke i 1. planperiode planlagt en selvstændig målrettet indsats med henblik på at reducere fosfortilførslerne til de enkelte marine områder, heller ikke hvor der, som for Mariager Fjord (jf. vandplan i forhøring), er fastsat et mål for de årlige tilførsler. I denne planperiode er der ikke fastsat et endeligt mål for tilførslen af fosfor til Limfjorden eller dele heraf. Der forventes dog at ville ske reduktioner også til fjordene dels som følge af de generelle landbrugsrettede virkemidler, såsom bræmmer (1,9 tons P i Mariager Fjord oplandet på basis af landsgennemsnitstal), dels som følge af målrettede tiltag på enkelte søer i oplandet (P-ådale og spredt bebyggelse, knapt 700 kg i Mariager Fjord). For Limfjorden forventes der at ske en samlet reduktion på 56 tons pr. år. Arbejdet vedr. P-ådale er dog ikke som oprindeligt planlagt igangsat sammen med vådområdeindsatsen med henblik på kvælstoffjernelse.

Glenstrup Sø

Glenstrup Sø er en del af Natura 2000-område nr. 30 og er endvidere af stor lokal og regional betydning, grundet sin store størrelse og dybde samt rekreative benyttelse i form af badning, fiskeri mm. Søen er særlig følsom overfor tilførslen af fosfor, fordi fosfor er den begrænsende faktor for algeproduktionen gennem hele året i størstedelen af alle ferske søer. Den største fosforkilde til søerne stammer i dag fra det åbne land, hvoraf landbrugsbidraget udgør en betydelig andel. Data fra 27 intensivt overvågede søer viser, at der er sket en betydelig ændring i den relative fordeling af fosforkilderne til søerne. Bidraget fra spildevand er således reduceret fra at udgøre 16 % i perioden 1989-95 til at udgøre kun 3,9 % i 2004, mens bidraget fra det åbne land derimod er øget fra 45 % til 66 % i samme periode.

Glenstrup Sø er i økologisk ubalance, hvilket fremgår af landsplandirektivet, den statslige basisanalyse samt udkast til vandplan for Limfjorden, hvor søen i øjeblikket kun opfylder en ringe økologisk tilstand. Årsagen til den manglende målopfyldelse er en for stor tilførsel af næringsstoffer. For Glenstrup Sø er der i udkast til vandplanen beregnet et indsatsbehov i forhold til fuld målopfyldelse (dvs. god økologisk tilstand) svarende til en reduktion i den eksterne fosfortilførsel på samlet 299 kg P/år, fordelt på 103 kg P/år fra spredt bebyggelse og 195 kg P/år fra landbrug (formentligt via bræmmer, da søen ikke er udpeget til ådalsindsats). Indsatsen er planlagt gennemført i 1. planperiode, og søen forventes således ifølge udkastet at opfylde god økologisk tilstand i 2015.

Klejtrup Sø

Klejtrup Sø er en del af Natura 2000-område nr. 30 og er endvidere af stor lokal betydning, grundet sin bynære beliggenhed mellem Hvornum og Klejtrup. Søen er i udkast til vandplan for Limfjorden udpeget som badevandssø. Tilstanden skal derfor senest i 2015 opfylde kravene til dels god økologisk tilstand og dels badevandsbekendtgørelsens krav til mikrobiologisk kvalitet.

Søen er særlig følsom overfor tilførslen af fosfor, fordi fosfor er den begrænsende faktor for algeproduktionen gennem hele året i størstedelen af alle ferske søer. Den største fosforkil-

³ Såfremt hele den fremtidige vandbåre udledning af kvælstof fordeles på landbrugsjorden (iflg. vandplan 78 % af total areal i opland til Limfjorden), og der således ikke beregnes bidrag fra andre vandbåre kilder, svarer miljømålet på 4818 tons N/år til en gennemsnitlig udledning på 8,2 kg N/ha/år fra landbrugsjorden i hele Limfjordens opland.

de til søerne stammer i dag fra det åbne land, hvoraf landbrugsbidraget udgør en betydelig andel. Data fra 27 intensivt overvågede søer viser, at der er sket en betydelig ændring i den relative fordeling af fosforkilderne til søerne. Bidraget fra spildevand er således reduceret fra at udgøre 16 % i perioden 1989-95 til at udgøre kun 3,9 % i 2004, mens bidraget fra det åbne land derimod er øget fra 45 % til 66 % i samme periode.

Klejtrup Sø er i økologisk ubalance, hvilket fremgår af landsplandirektivet, den statslige basisanalyse³ samt udkast til vandplan for Limfjorden, hvor søen i øjeblikket kun opfylder en ringe økologisk tilstand. Årsagen til den manglende målopfyldelse er en for stor tilførsel af næringsstoffer. Klejtrup Sø er i badesæsonen omfattet af Mariagerfjord Kommunes prøvetagningsprogram på badevandsstationer. Grundet opblomstringer af alger, herunder potentielt giftige blågrønalger, har der jævnligt været udstedt badeforbud i søen, blandt andet i 2007 og 2009.

For Klejtrup Sø er der i udkast til vandplanen ikke beregnet et indsatsbehov i forhold til fuld målopfyldelse (dvs. god økologisk tilstand) i 1. planperiode. Begrundelsen er, at der forekommer intern belastning i søen, hvorfor der løber mere fosfor ud af søen end der tilføres fra oplandet. Søen forventes således ikke at opfylde god økologisk tilstand i 2015.

Mariager Fjord

Mariager Fjord er en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. bl.a. statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007). Modelberegninger udarbejdet af Nordjyllands og Århus Amter estimerede fjordens tålegrænse til ca. 12 kg N/ha fra landbrugsjorder, hvis fjorden i fremtiden skal nå en stabil miljøtilstand. Dette beskyttelsesniveau blev gengivet i den statslige basisanalyse, der heller ikke forventede, at fjorden alene i kraft af de nuværende og planlagte tiltag kan forventes at opnå miljømålsopfyldelse i 2015. Miljøcenter Aalborg fremlagde den 8. november 2007 oplysninger om fjordens aktuelle tilstand for Mariagerfjord Kommune. Det fremgik heraf, at fjorden senest sommeren 2006 var meget tæt på at blive omfattet af et alvorligt og omfattende iltsvind, lignende det som senest indtraf i 1997. Heller ikke modelberegninger, der indregner de senere års data (DMU rapport nr. 685, 2008) giver grundlag for at forkaste de tidligere faglige vurderinger af fjordens følsomhed for tilledning af næringsalte. Statens tværministerielle udvalg, Gotfredsens Udvalget publicerede i juni 2007 rapporten "Fagligt udredningsarbejde om virkemidler i forhold til implementering af vandrammedirektivet". Rapporten, som vurderer hvordan vandrammedirektivets miljømål kan opnås mest omkostningseffektivt, konkluderede således, at der vil være behov for en yderligere kvælstofreduktion til Mariager Fjord på 89-270 t N/år foruden allerede på det tidspunkt iværksatte eller vedtagne tiltag.

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder. Mariager Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algeproduktionen i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor. Fjorden er således i statens kortværk registreret som Natura 2000-områder overbelastet med fosfor.

I regionplaner og basisanalyser er det vurderet, at der er en risiko for en **øget tilførsel af fosfor** frem til 2015, idet de vedtagne tiltag kun sigter på at reducere den samlede **overskudstilførsel** og dermed stigning i jordens indhold af fosfor. Samme analyser vurderer således, at der er en risiko for, at noget af effekten af en faldende tilførsel af kvælstof vil kunne blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor.

Hjarbæk Fjord

Hjarbæk Fjord er ligeledes en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007.) Der fandtes ikke, hverken i basisanalyse eller amternes planer for Limfjorden specifikke miljømål/tålegrænser for Hjarbæk Fjord eller de øvrige mindre dele af Limfjorden. Regionplanernes mål om et naturligt og alsidigt dyreliv forventedes imidlertid at kunne opfyldes ved en samlet tilførsel af kvælstof på mellem 8.000 og 12.000 tons kvælstof og ca. 300 ton fosfor årligt til hele Limfjorden, hvilket kan omsættes til en gennemsnit-

lig udledning fra landbrugsarealerne i hele fjorden på mellem 9 og 16 kg N/ha/år⁴. Basisanalysen⁵ citerede recipientkvalitetsplanen for Limfjordens miljømål på 9520 tons kvælstof i alt fordelt med 1340 tons fra punktkilder og 8180 tons fra den diffuse tilførsel og konstaterer, at selv hvis/når der opnås fuld effekt af vandmiljøplanerne I – III, når den samlede diffuse tilførsel maksimalt ned på ca. 9700 tons kvælstof pr. år. Basisanalysen fordelte ikke det diffuse bidrag mellem landbrug og øvrigt opland, men regnes med en gennemsnitlig tilførsel for den øvrige del af oplandet på 5,8 kg N/ha, kan de 8.180 tons N fra den samlede diffuse tilførsel omregnes til gennemsnitligt 14 kg/ha/år fra landbrugsarealet.

Hjarbæk Fjord, der udmunder i Lovns Bredning og herefter i Risgårde Bredning er pga. en dæmning med uhensigtsmæssig konstruktion over forbindelsen til Lovns Bredning en kunstig tærskelfjord med deraf følgende ringe udskiftning af vand og næringsstoffer. Fjorden har desuden et meget stort opland ikke mindst set i relation til fjordens størrelse. Afsnørningen af fjorden kombineret med det store opland og deraf følgende store næringsstoftilførsel gør Hjarbæk Fjord til et særligt sårbart område⁶, der ofte rammes af iltsvind. Iltsvindet medfører, udover skader på dyre og plantelivet, frigivelse af næringsalte fra bunden og er dermed med til at forværre situationen yderligere i form af næring til nye opblomstringer. Der er derfor af de tidligere amter peget på, at en særlig indsats i oplandene til de ofte iltsvindsramte områder vil være mere givtig end en gennemsnitlig reduktion af udledningen fra hele oplandet til Limfjorden. Således var der i Viborg Amts sidste regionplan en målsætning for udledning af kvælstof fra landbrugsarealer til Limfjorden, hvorefter der højst måtte udledes 14 kg N/ha til Limfjorden og 10 kg N/ha i de indre dele af fjorden.

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder.

Vurdering af skadevirkning jf. Miljøstyrelsen vejledning

Nitratpåvirkning af habitatområderne

Kriteriet for hvornår et husdyrbrug i sammenhæng med andre planer og projekter ikke har en væsentlig påvirkning af et habitatområde er at der ikke sker en stigning i husdyrtrykket i oplandet til habitatområdet.

I oplandet til Glenstrup Sø har husdyrtrykket været faldende i perioden 2007 til 2010, fra 4132 til 3711 DE et fald på ca. 10 %. I oplandet til Klejtrup Sø har husdyrtrykket været stigende i perioden 2007 til 2010, fra 4066 til 4100 DE en stigning på ca. 1 %.

Husdyrtrykket i oplandet til Hjarbæk Fjord har været stigende i perioden 2007 til 2010 fra 90804 til 91841 DE svarende til en stigning på 1,14%.

Husdyrtrykket i Mariager inderfjord har været faldende i perioden 2007 til 2010 fra 22908 til 22204 DE. Mariager Inderfjord er opland til Mariager yderfjord der er omfattet af habitatområde nr. 15. i det samlede opland har husdyrtrykket været stigende i perioden 2007 til 2010, fra 40731 til 40853 DE.

Uanset om der har været en stigning i husdyrtrykket kan der meddeles godkendelse til husdyrbrug hvis udvaskningen fra rodzonen fra bedriftens arealer nedbringes til et niveau svarende til et plantebrug. Det er tilfældet i denne sag hvor udvaskningen er beregnet til 66,8 kg N/ha/år, og et tilsvarende plantebrug vil have en udvaskning på 69 kg N/ha/år.

Kriteriet for hvornår et projekt i sig selv påvirker et habitatområde væsentligt er at kvælstofbelastningen fra projektet ikke overstiger 5 % af den samlede kvælstofbelastning af habitatområdet hvis habitatområdet er kvælstoffølsomt, og 1 % hvis habitatområdet er særligt sårbart.

I henhold til miljøstyrelsens vejledning om hvornår et landbrug har en væsentlig påvirkning af et habitatområde, skal der i vurderingen alene indgå den merbelastning der er i forhold til en situation hvor der havde været planteavl på arealerne (husdyrbidraget).

⁴Limfjordens Miljøtilstand før, nu og i fremtiden, Nordjyllands, Viborg, Ringkøbing og Århus Amter, 2006.

⁵Vandrammedirektivet Basisanalyse del II: Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsterne ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015 for Oplandet til Limfjorden omfattende vanddistriktsmyndighed 65, 76 og 80 Ringkøbing Amt, Viborg Amt, Århus Amt og Nordjyllands Amt, 2006.

⁶Også Skive Fjord, Lovns Bredning, Risgårde Bredning, et område vest for Mors samt Halkær Bredning /Sebber Lo rammes hyppigt af iltsvind og er derfor særligt sårbart.

Da husdyrbidraget i denne ansøgning er negativt beregner ingen påvirkning af habitatområderne. I henhold til ovenfor beskrevne afskæringskriterier vil det ansøgte hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrprojekter i vandoplandet have en skadevirkning på Hjarbæk Fjord, Glenstrup Sø, Klejtrup Sø eller Mariager Fjord.

Fosforpåvirkning af habitatområderne

Ifølge Miljøstyrelsens nye digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug, kan det antages, at hvis en påvirkning af et vandområde med fosfor, er mindre end 5 % af den samlede påvirkning, vil den ikke kunne påvises med de nuværende biologiske målemetoder. Ved at sikre at påvirkningen er mindre end 5 % har kommunen ifølge Miljøstyrelsen levet op til habitatdirektiv-forpligtelserne jf. § 23 i husdyrgodkendelsesloven, EF-Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 (habitatbekendtgørelsen). Altså kan man ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl fastslå, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet, hvis påvirkningen fra det ansøgte ikke udgør mere end 5 % af den samlede fosforbelastning.

Da der i ansøgningen beregnes en negativ fosforbalance beregnes ingen fosforbelastning af habitatområderne, desuden vurderes et husdyrbrug med negativ fosforbalance ikke i sammenhæng med andre planer og projekter at påvirke habitatområderne væsentligt.

Mariagerfjord Kommunes konklusion

Mariagerfjord Kommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at driften af arealerne til Klejtrupvej 13, med en påvirkning af Glenstrup Sø, Klejtrup Sø, Hjarbæk Fjord og Mariager Fjord på 8,02 kg N/ha/år samt et fosforunderskud fra husdyrgødningen på 4,9 kg P/ha, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter påvirker habitatområder nr. 30 og nr. 14 væsentligt. Der er derfor ikke i den aktuelle sag foretaget yderligere beregninger eller undersøgelser med henblik på en nærmere konsekvensvurdering i forhold til det samlede udpegningsgrundlag for habitatområdet. Det samlede udpegningsgrundlag for habitatområderne er dog vedlagt som bilag 11.

3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet

Ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland. Det nitratfølsomme indvindingsområde er kortlagt som sårbart. Det vil sige, at der er ringe beskyttelse af grundvandet ved udvaskning af kvælstof fra rodzonen.

Udbringningsarealet i det kortlagte NFI er beregnet til ca. 48 ha og udvaskningen ligger på mellem 48 og 49 mg nitrat/l med en merbelastning på -36 til -35 mg nitrat/l. Ansøgningen opfylder lovens generelle beskyttelsesniveau, idet der ved en udvaskning på mere end 50 mg nitrat/l ikke sker en merbelastning.

Da en del af ejendommen udbringningsareal er beliggende i område med særlig drikkevandsinteresse, som er nitratfølsomme, skal det med vilkårene sikres, at der fremadrettet ikke sker en merbelastning, af grundvandet med kvælstof, ved udspreddning af gylle fra ejendommen.

Mariagerfjord Kommune vurderer at udvaskning af nitrat til grundvandet i denne sag, ikke medfører en væsentlig miljøvirkning, når vilkårene om begrænsning af udvaskningen er overholdt.

4. Samlet vurdering

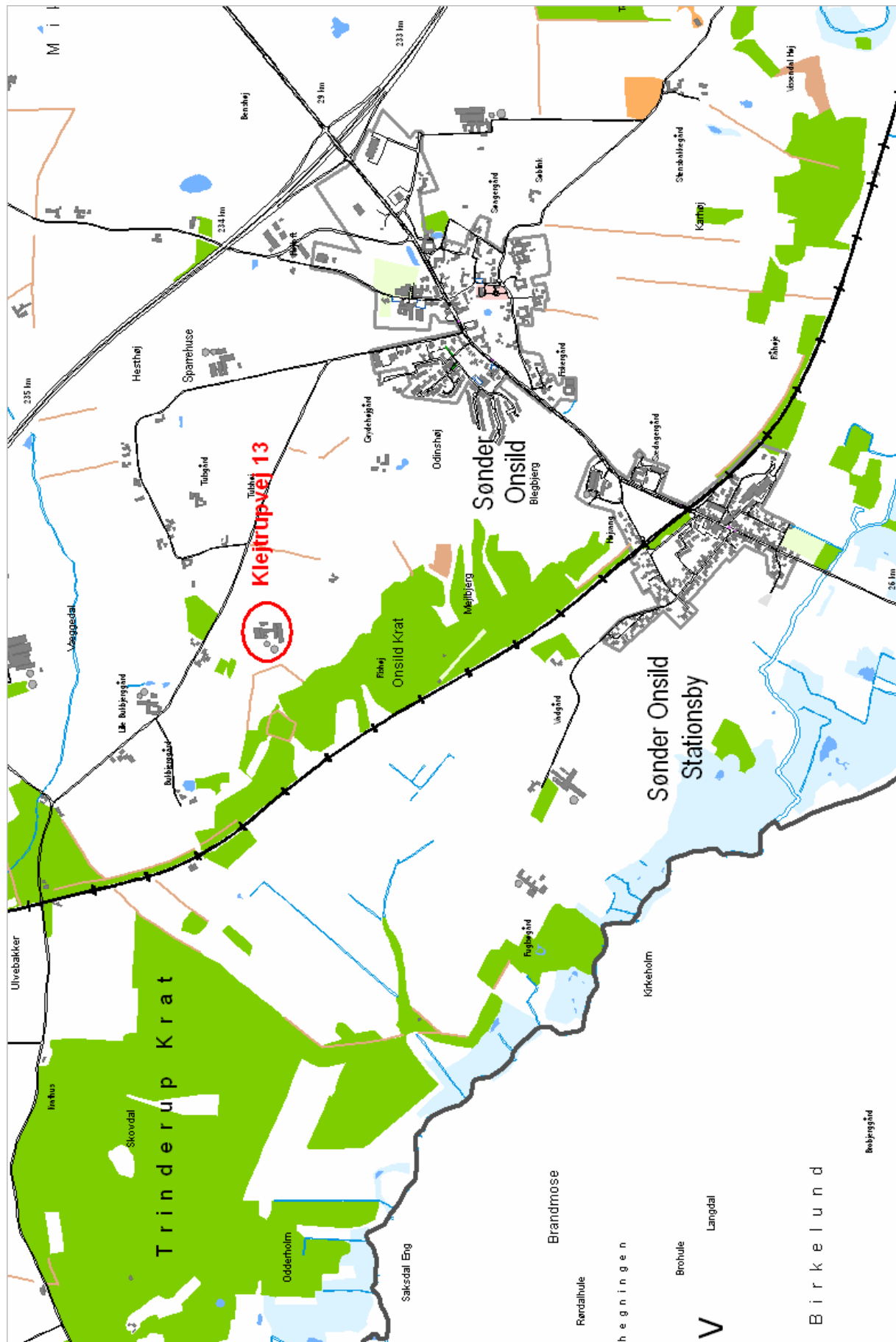
På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har Kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for anvendelse og drift af udspretningsarealerne, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Mariagerfjord Kommune vurderer:

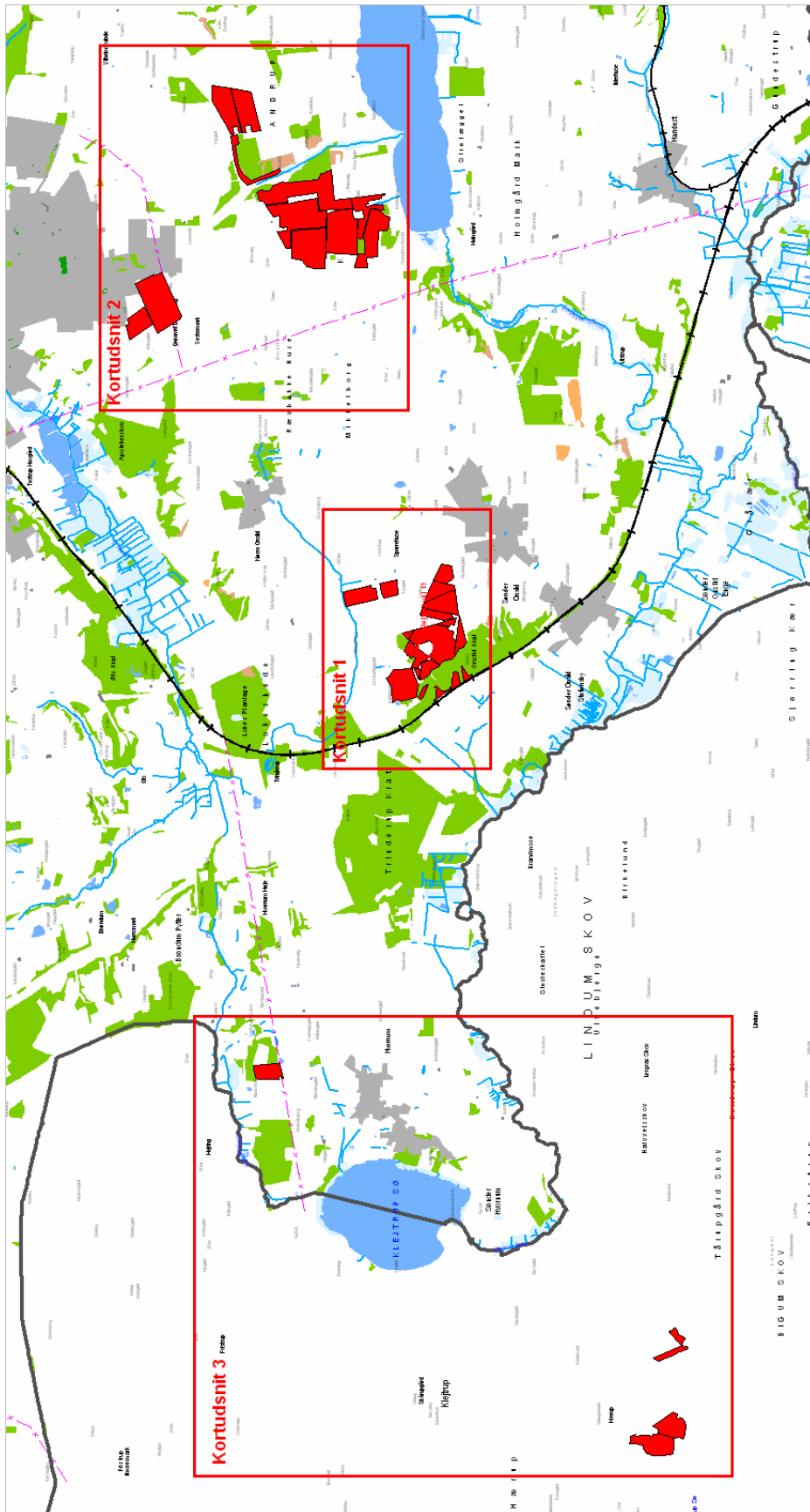
at udvidelse af husdyrbruget kan godkendes, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Limfjorden og Mariager Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Limfjorden og Mariager Fjord), grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at ændringen og udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring. Endvidere er det vurderet, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre væsentlige ændringer i arealer, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller er særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

at der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

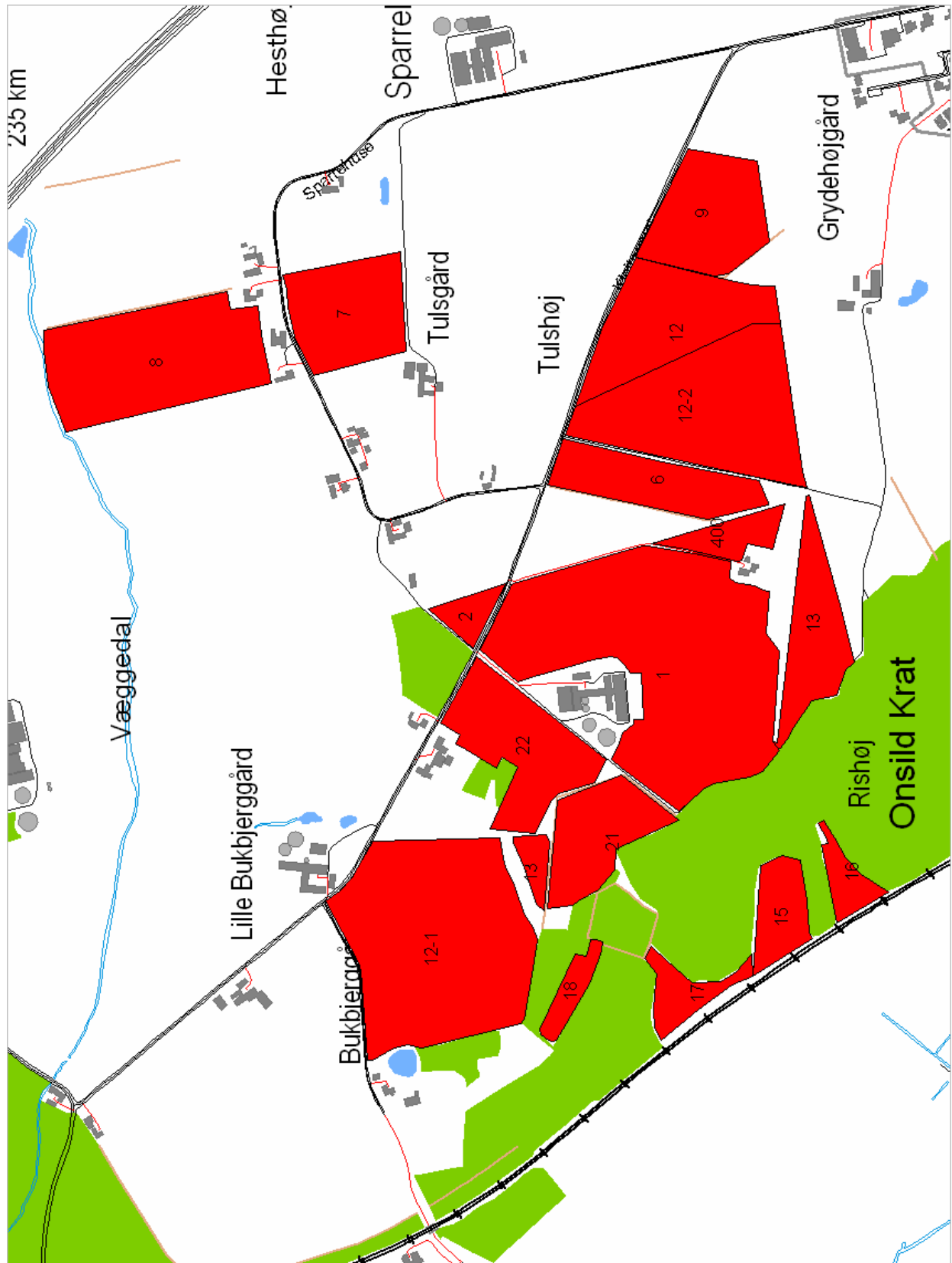
Bilag 1: Husdyrbrugets beliggenhed



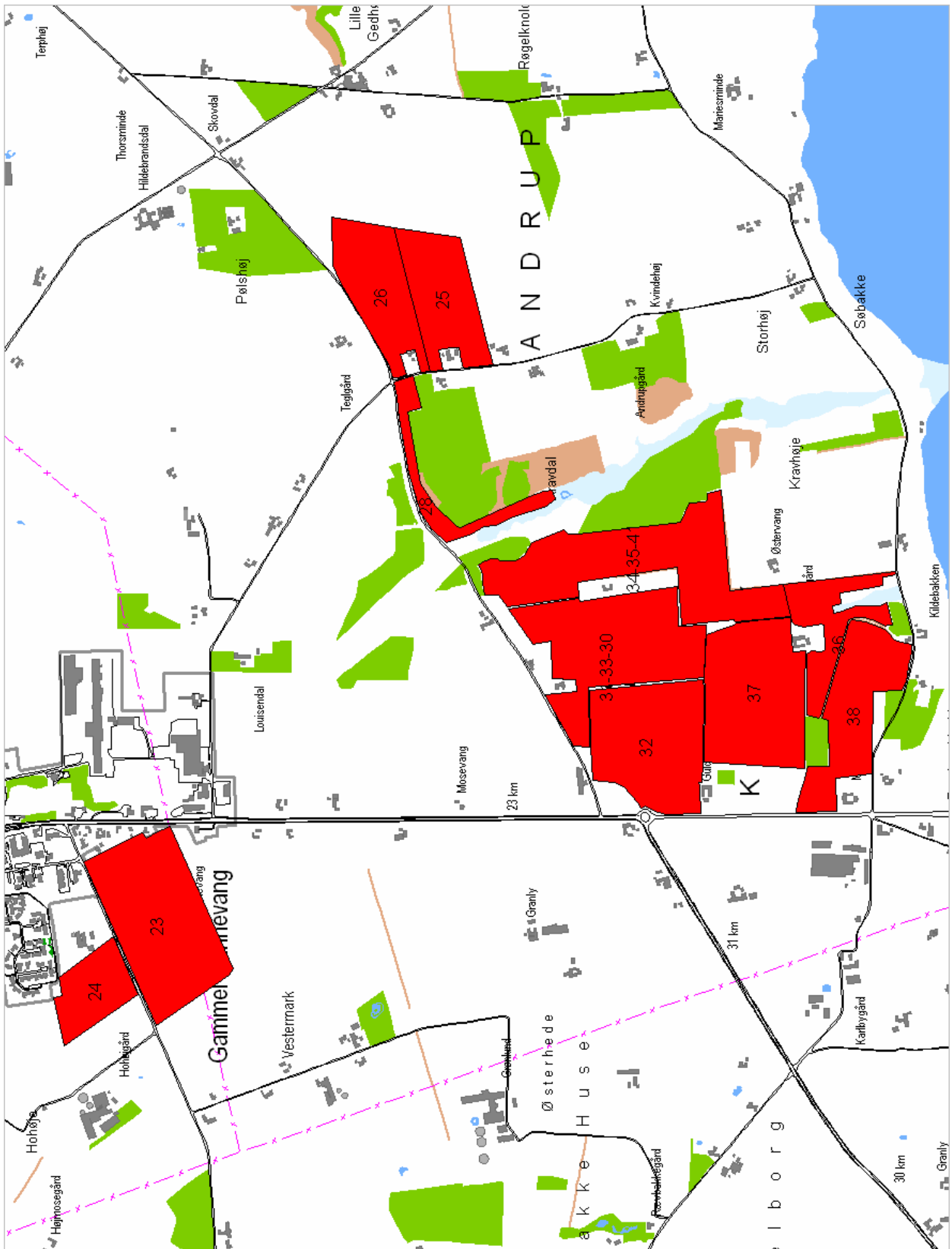
Bilag 2: Udbringningsarealer – oversigtskort



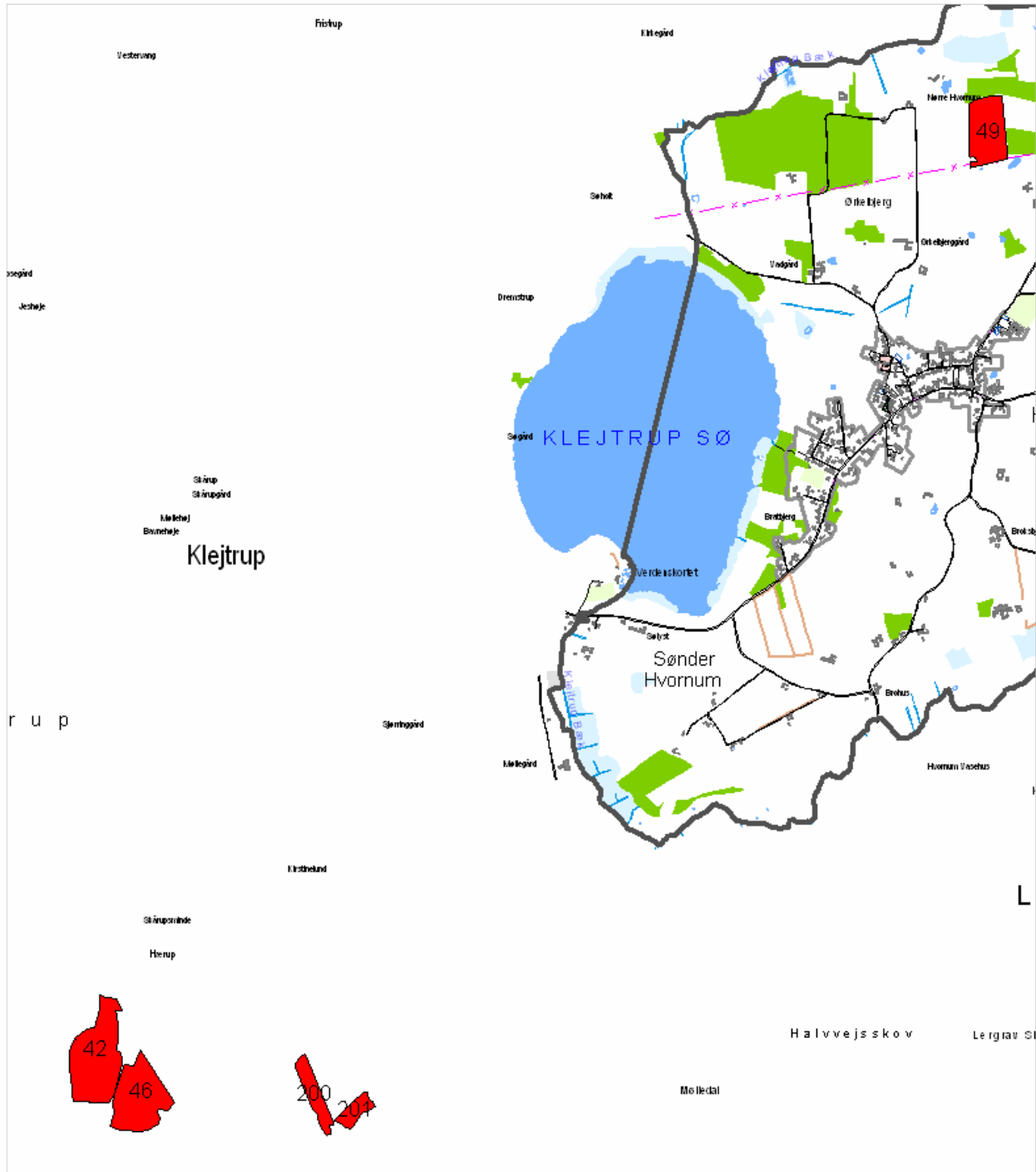
Bilag 2: Udbringningsarealer – kortudsnit 1



Bilag 2: Udbringningsarealer – kortudsnit 2



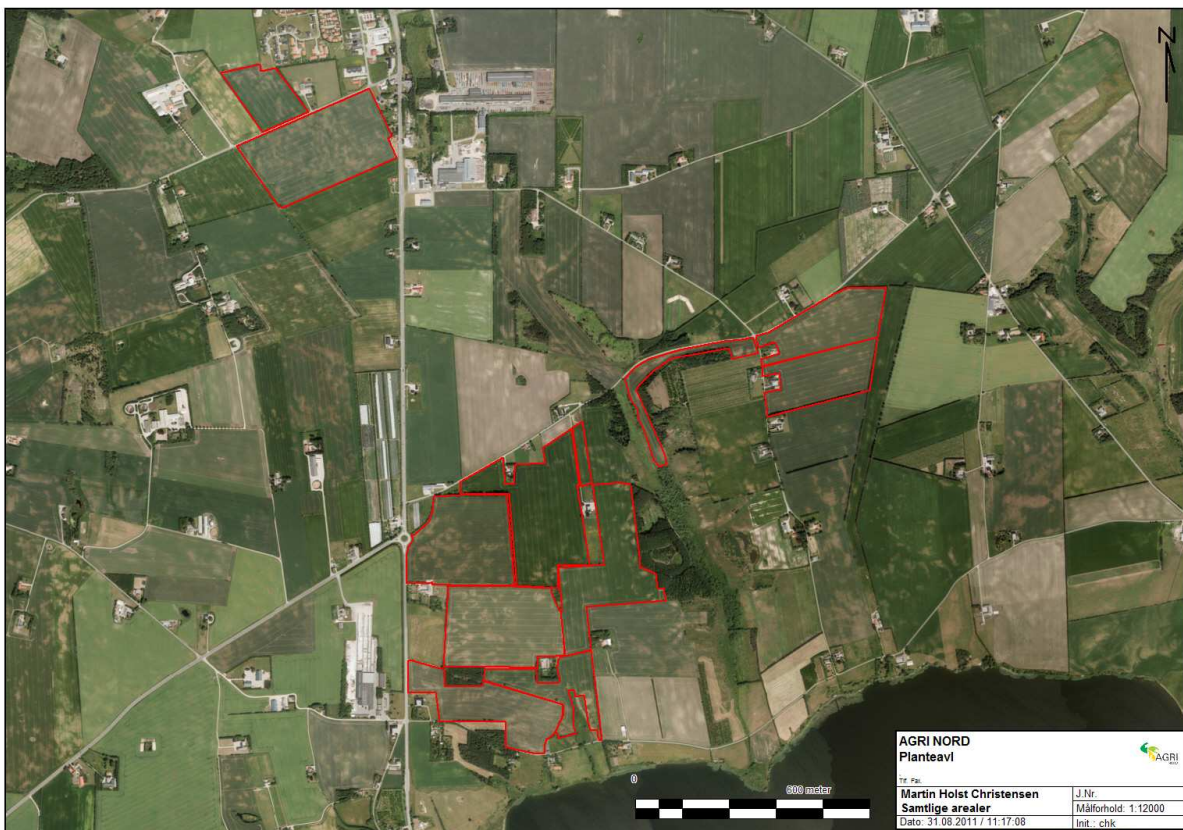
Bilag 2: Udbringningsarealer – kortudsnit 3



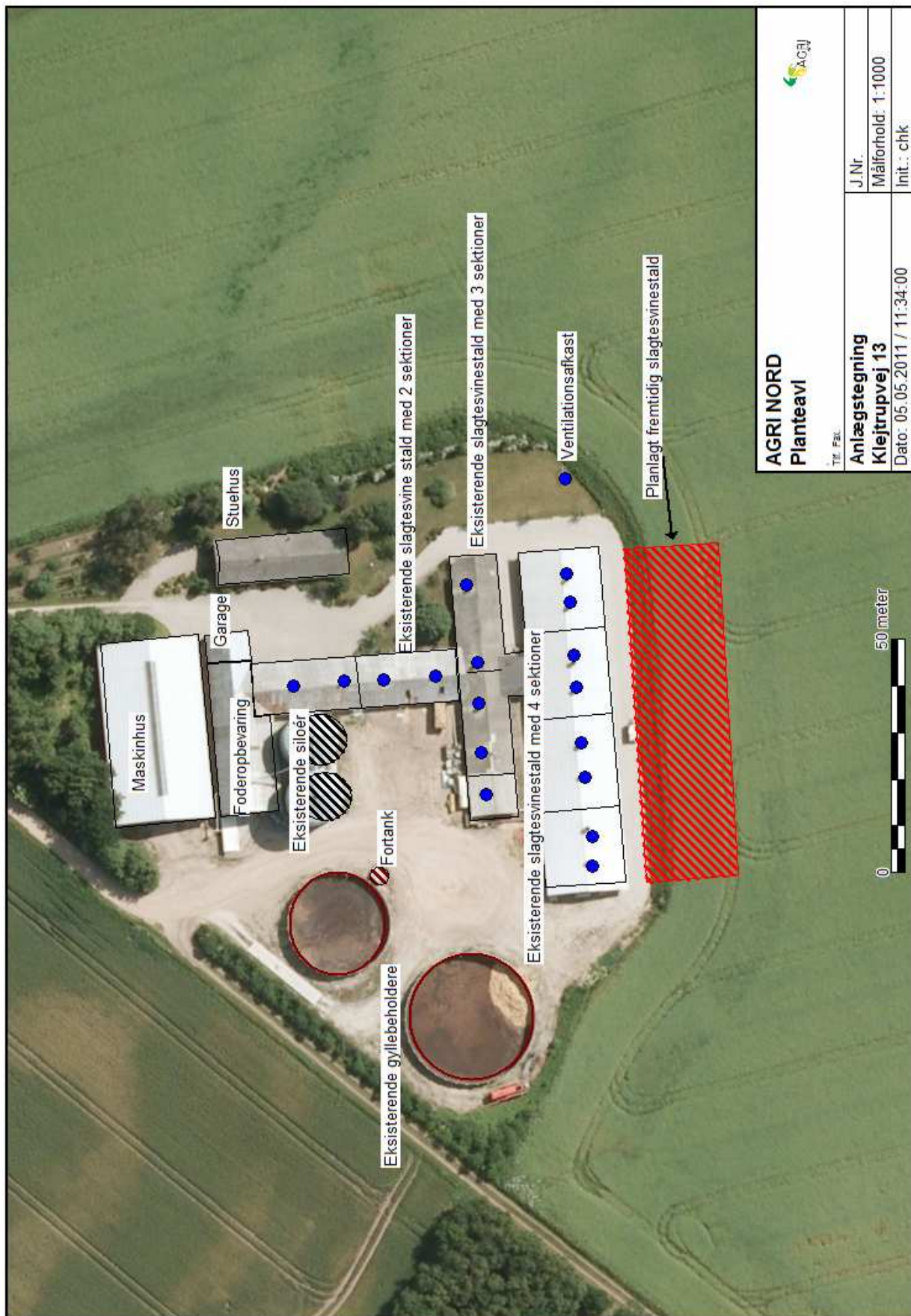
Bilag 3: Bruttoarealkort



Bilag 3: Bruttoarealkort (fortsat)

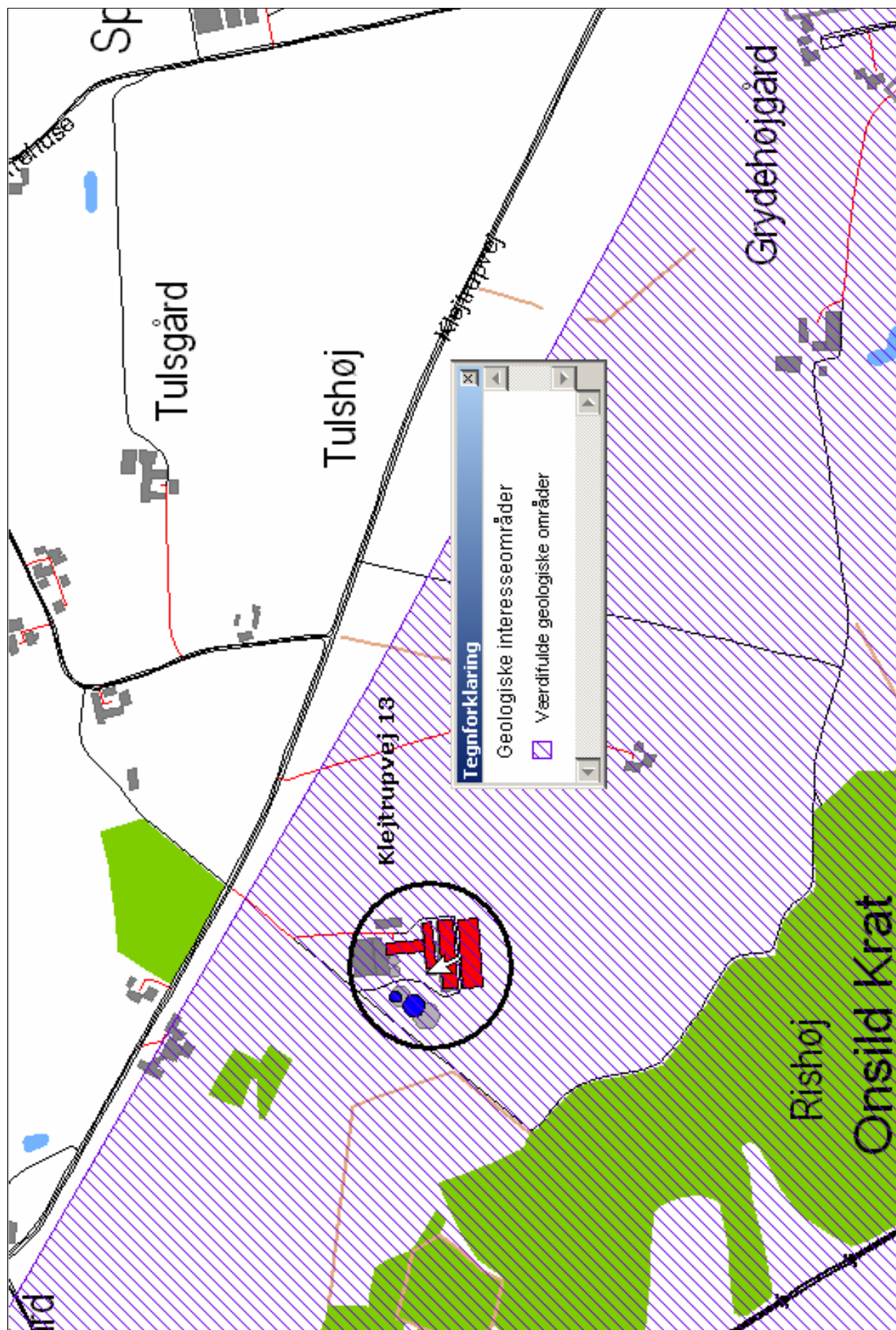


Bilag 4: Situationsplan - oversigt over ejendommen

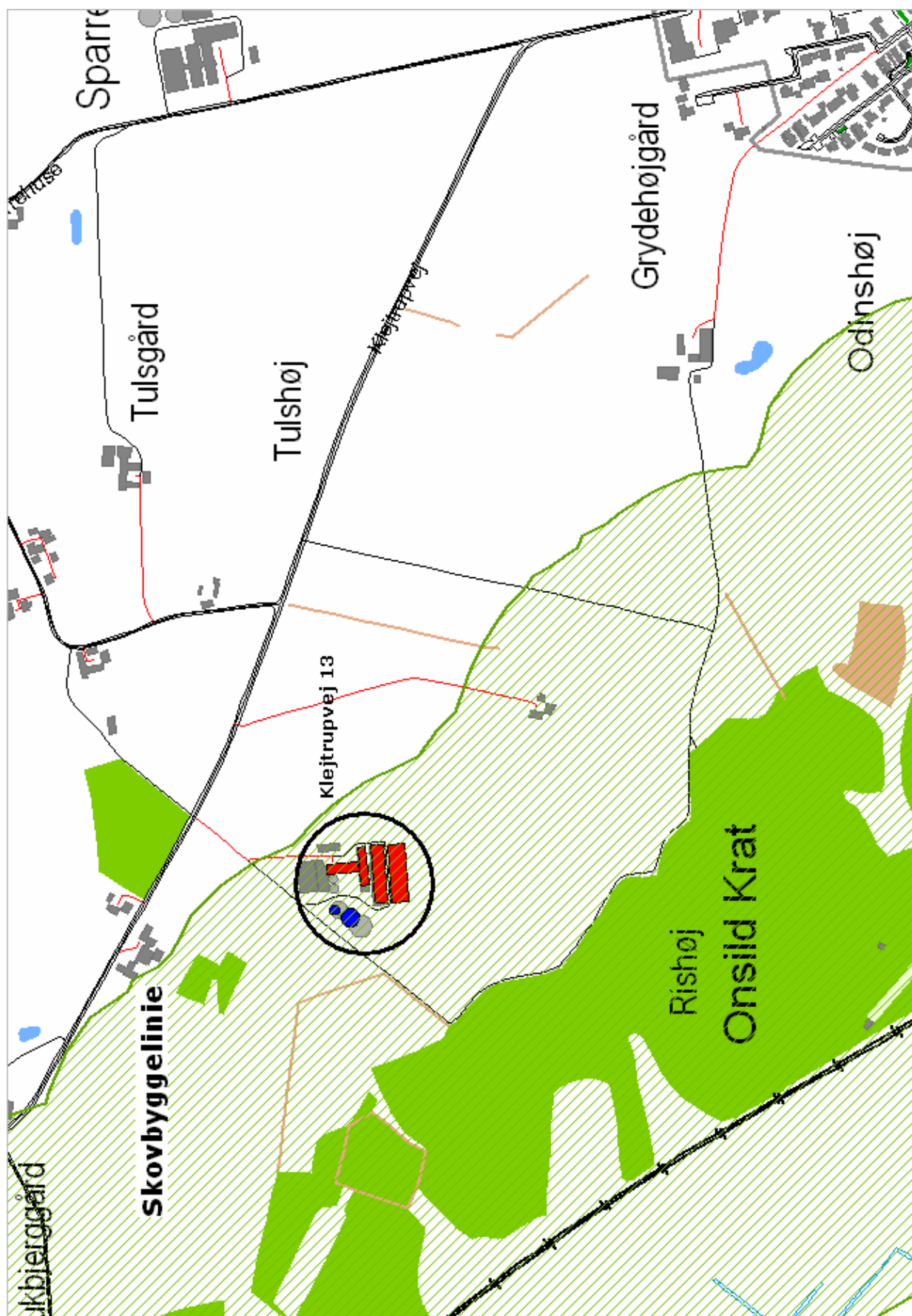


AGRI NORD Planteavl		J.Nr.
TE. P. 21		Målforhold: 1:1000
Anlægstegetning Klejtrupvej 13		Init.: chk
Dato: 05.05.2011 / 11:34:00		

Bilag 5: Værdifulde geologiske områder



Bilag 6: Skovbyggelinie



Bilag 7: Forudsætninger for foderkorrektionen - kvælstof

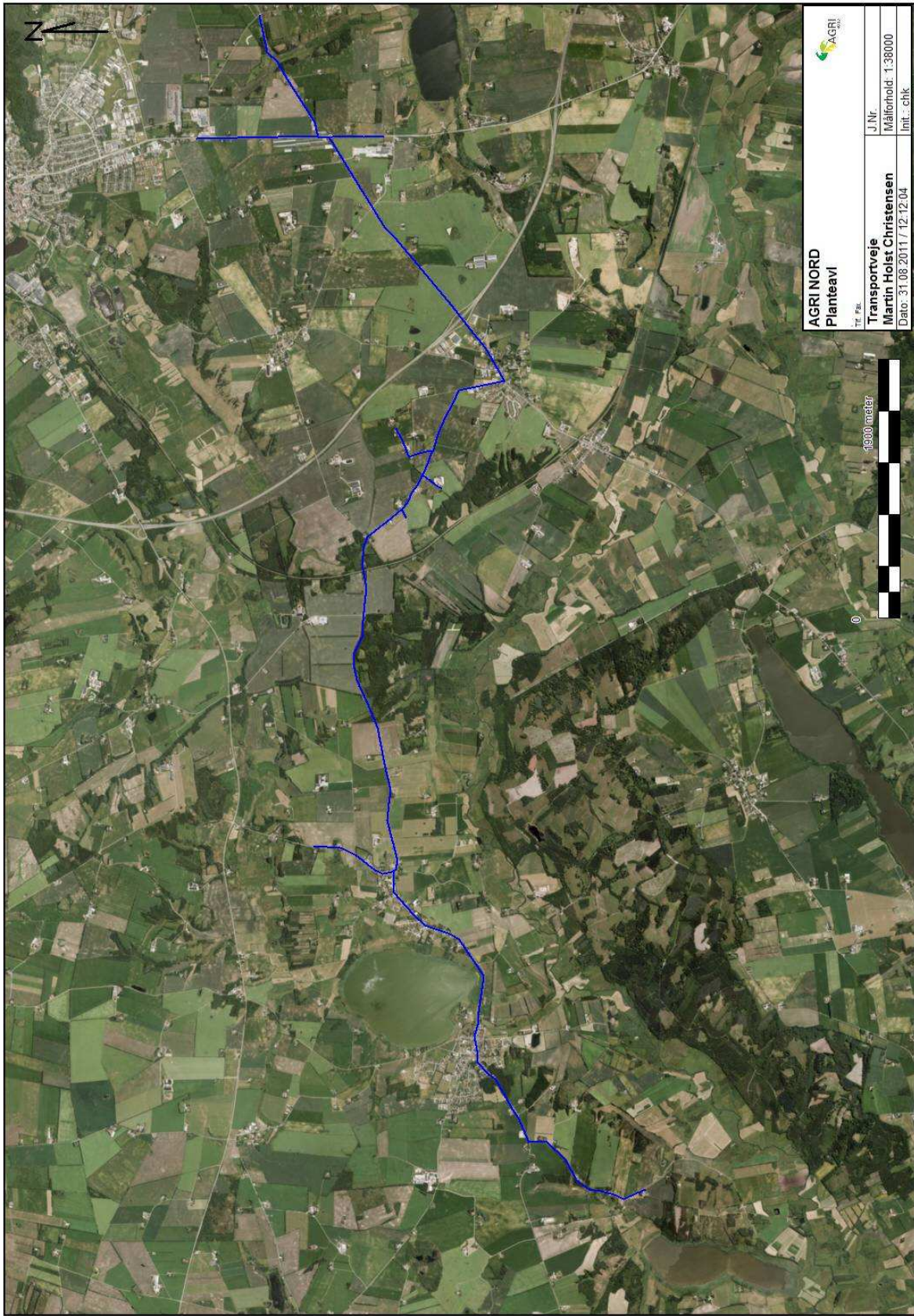
Følgende formel og normtal er anvendt ved beregning af den totale mængde N ab dyr pr. slagtesvin pr. år (jf. Teknologiblad: Fodring – Råprotein i slagtesvinefoder Dato: 30.06 2010 - Revideret: 31.05 2011):

$$\text{N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Ved beregning af den totale mængde N ab dyr er anvendt følgende værdier:

- Antal producerede slagtesvin årligt: 14.104
- Indgangsvægt: 20 kg (indtastet af ansøger i IT-ansøgningskemaet)
- Afgangsvægt: 110 kg (indtastet af ansøger i IT-ansøgningskemaet)
- FEsv pr. kg tilvækst: 2,65 (indtastet af ansøger i IT-ansøgningskemaet)
- Gram råprotein pr. FEsv: 150 (indtastet af ansøger i IT-ansøgningskemaet)

Bilag 8: Transportrutekort



Bilag 9: Beregning af opbevaringskapacitet

Landbrugets Byggeblade

Bygninger • Teknik • Miljø

Love og vedtægter

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Arkivnr. 95.03-03

Udgivet Marts 1993

Skemasæt til beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrgødning

Revideret 28.10.2009

Side 1 af 13

Skemasæt til beregning af:

- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af "Normalt for husdyrgødning - 2009" udgivet af Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus universitet, Institut for husdyrbiologi og – sundhed.

Ejer	Martin Holst Christensen	Tlf. 98544090
Adresse	Kleitrupvej 13	
Kommune	9500 Hobro	
Dato	12-12-2011	

Beregningen er udført af	Agri Nord Natur- og miljøkonsulent Christian Bach Knudsen Fosbølvej 11 - 9500 Hobro Tlf. 98 57 81 05 / Mobil 61 05 81 40	
Dato		
Underskrift		

Bilag 9: Beregning af opbevaringskapacitet (fortsat)

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - svin

Husdyrart / staldtype	Antal dyr	Mængde gødning i ton					
		Gylle		Staldgødning		Ajle	
		Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år
Søer, løbe- og drægtighedsstalden		3,92					
Individuel opstaldning, delvis spallegulv		3,92					
Individuel opstaldning, fuldspallegulv							
Individuel opstaldning, fast gulv			0,51		1,71		
Løsgående, dybstrøelse + spallegulv		2,15					0,67
Løsgående, dybstrøelse		2,15					1,78
Løsgående, dybstrøelse + fast gulv		4,64					0,67
Løsgående, delvis spallegulv							
Søer, farestald							
Kassestier, delvis spallegulv		1,68					
Kassestier, fuldspallegulv		1,68					
Friløst, fareperiode							1,26
Smågrise fra 7,3 til 33 kg							
Toklimastald, delvis spallegulv		0,144					
Fuldspallegulv		0,139					
Drænet gulv + spalter (50/50)		0,145					
Fast gulv			0,019		0,079		
Dybstrøelse							0,027
Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt							
Delvis spallegulv (50-75% fast gulv)		0,47					
Delvis spallegulv (25-49% fast gulv)	14/04	0,47	6629				
Fuldspallegulv		0,51					
Drænet gulv + spalter (33/67)		0,51					
Fast gulv			0,10		0,33		
Opdelt lejeareal		0,32					0,09
Dybstrøelse							0,17
Samlet mængde svinegødning, ton pr. år		Gylle: 7698	Staldgødning:	Ajle:	Dybstrøelse:		

Bilag 9: Beregning af opbevaringskapacitet (fortsat)

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - svin

Noter til beregning af gødningsmængder – svin:

- For gylle, staldgødning og ajle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.
- Normalt fordeler foderforbruget fra en årssø sig med 70 % i løbe- og drægtighedsstalden og 30 % i farestalden. Gødningsproduktionen er derfor opdelt på et bidrag fra løbe- og drægtighedsstalden samt et bidrag fra farestalden. De to bidrag adderes for at få produktionen fra 1 årssø.

De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild Liter pr. år pr. dyr	Vaskevand Liter pr. år pr. dyr
1 årssø, farestald	0	340
1 årssø, løbe- /drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, fuldspaltegulv	15	15
1 produceret smågris, drænet gulv+spalter eller delvis spaltegulv	15	20
1 produceret slagtesvin, delvis spaltegulv (fuldspaltegulv)	75	25 (30)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75	0

Korrektion (Type 1 korrektion) af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval:

Søer:

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågrise fra 7,3 til 33 kg:

$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 546$$

Slagtesvin fra 33 til 107 kg levende vægt:

$$(\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times (13,32 + (0,1967 \times (\text{slutvægt} + \text{startvægt}))) / 3023$$

$$(110 - 20)$$

$$90 \times (13,32 + (0,1967 \times (130))) = 1,161 \text{ korrektionsfaktor}$$

Bilag 9: Beregning af opbevaringskapacitet (fortsat)

Opbevaringsopgørelse for husdyrproduktionen på klejtrupvej 13

Ifølge landbrugets byggeblad nr. 95.03-03 bliver der produceret 7698 m³ husdyrgødning ved den ansøgte husdyrproduktion. Efter gylleseparation er dette reduceret til 6928 m³. Derudover tilkommer 25 m³ vaskevand.

På klejtrupvej 13 forekommer der to gyllebeholdere på henholdsvis 1530 m³ og 2550 m³. Derudover er der gyllekanaler på 700 m³. I forbindelse med opnåelse af godkendelse af den ansøgte husdyrproduktion vil der blive lejet en gyllebeholder på 2000 m³ på Holmevej 4, 9500 Hobro. Samlet er der således 6780 m³, hvilket resulterer i en opbevaringskapacitet på 11,7 Mdr.

Bilag 9: Beregning af opbevaringskapacitet (fortsat)



Beregninger på separationsprodukter til Svineproduktion

Ejendom: Martin Holst Christensen, Klejtrupvej 13, 9500 Hobro

Indtastning foregår kun i blå felter

Separatortype - vælg nr fra listen til højre	6
Mængde rågylle i tons	7698
Antal DE i den behandlede mængde	447
kg N i alt	38109
kg N/DE	85,3
kg N/t	4,95
kg P/t	0,98
kg K/t	75,0
Udnyttelseskrav kvælstof	

1	SB 250 SB Engineering Aalestrup
2	
3	
4	Kemira Miljø anlæg
5	Skruerpresse (Alto)
6	Gea Dekander
7	PCK- anlæg (Stareng)

separatortyper :

Forventning til separation:	mængde fiber %	% N i fiber	% P i fiber	% K i fiber
Gea Dekander	10,0	20,0	65,0	20,0

Forventet indhold i Væskefraktion	mængde i tons	kg N	DE	kg N/DE	kg N/t	kg P/t	kg K/t
	6928,2	30486,912	256,5	118,9	4,40	0,38	0,00

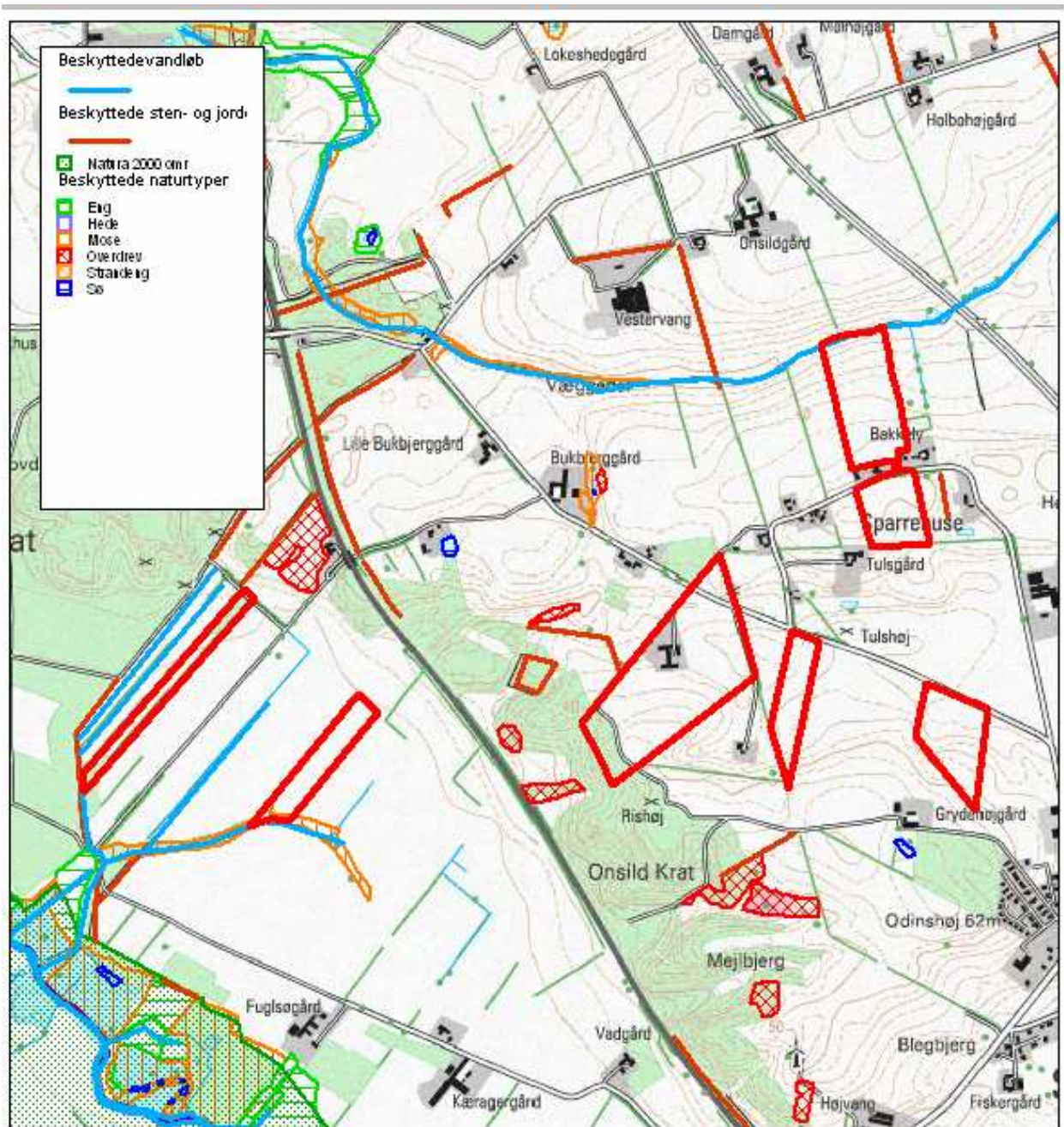
Forventet indhold i Fiberfraktionen	mængde i tons	kg N	DE	kg N/DE	kg N/t	kg P/t	kg K/t
	769,8	7621,728	190,5	40,0	9,90	6,37	0,00
Målt analyse (gen.) og evt tons							

Afstemning samlet indhold	7698	38108,64	447,0
---------------------------	------	----------	-------

Krav til udnyttelse af kvælstof	76,3
---------------------------------	------

Krav til udnyttelse af kvælstof	70,0
---------------------------------	------

Bilag 10: Oversigtskort – beskyttet natur omkring ejendommen



Journalnr:

Målförhold: 1:300000

Sagsbehandler:
Kenneth Jensen

Dato:
1.12.2011



Mariagerfjord
KOMMUNE

Indeholder

Bilag 10: Oversigtskort – (fortsat)

Beskyttet natur i Mariagerfjord Kommune

Naturbeskyttelsesloven

En række naturtyper er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, der trådte i kraft i 1992. Det er forbudt at foretage ændringer i naturarealer, der er større end 2500 m² i sammenhængende areal, i søer over 100 m² og i vandløb, der er udpegede som beskyttede.

Sammenhængende områder, bestående af flere naturtyper, er også beskyttede, hvis det samlede areal er mindst 2500 m², og uanset størrelsen på moser og lignende, hvis de grænser op til en sø eller et vandløb der er beskyttede.

Vandløb er beskyttede, hvis de er vist på de kort naturfredningslovens § 43-vandløb, udgivet af Nordjyllands amt i 1993.

Sten- og jorddiger er beskyttede af museumslovens § 29a.

Der er særlige regler for § 3 arealer i byzone- og sommerhusområder, skove og arealer med tilskudsordninger.

Naturtyper omfattet af § 3

Heder er tørre næringsfattige arealer, ofte bevokset med Hedelyng, Revling og andre dværgbuske samt græsser.

Overdrev er udyrkede tørbundsarealer, tit kuperede og med vedvarende græs og åben urtevegetation. Der findes ofte spredte træer og buske, der kan udvikle sig til krat.

Strandenge og -rørsumpe er våde til tørre enge ved kysterne. Den del af engene, der ligger yderst mod kysten er saltpåvirket med salttålende planter.

Moser har en gennemsnitlig høj vandstand og et ferskvandspåvirket, naturligt plantedække af urter, buske og træer. Moser vil ofte have dannet tørv.

Ferske enge findes på relativt lavtliggende og fugtige arealer. Enge er oftest med lav plantevækst, domineret af græsser og flerårige urter. Naturenge omlægges sjældent eller aldrig og modtager normalt ikke gødsning. Kulturenge omlægges med 7-10 års mellemrum og modtager oftest gødsning har få arter, ofte primært kulturgræsser.

Søer er både naturlige og helt eller delvist kunstige søer, vandhuller og damme.

Vandløb der er beskyttede kan være både naturlige eller kunstige.

Registrering af § 3

Efter naturbeskyttelseslovens ikrafttrædelse i 1992 udførte amterne en registrering af de beskyttede naturtyper. Disse registreringer var primært baseret på tolkning af luftfotos fra 1992.

Registreringen er en løbende proces og er siden blevet udbygget og kvalitetssikret gennem feltbesigtelser. Der kan dog være medtaget arealer, som ikke er omfattet af beskyttelsen, og der kan findes arealer der er beskyttede, men som ikke er medtaget i registreringerne. Naturen ændre sig hele tiden, og arealer kan endvidere vokse sig ind i eller ud af beskyttelse.

§ 3-registreringen er vejledende. Det er altid det konkrete forhold i marken, der afgør om et areal er beskyttet. Det er lodsejerens/brugers ansvar at være opmærksom på arealernes status og spørge kommunen hvis man er i tvivl.

Registrering af beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger kan ses på ([www. Miljoportal.dk](http://www.Miljoportal.dk))

Naturbeskyttelsens betydning for lodsejeren.

På §3 arealer kan ejeren fortsat benytte jorden som før 1992 med mindre der i tiden efter 1992 har indfundet sig en mere ekstensiv drift af arealet, da er det denne drift der danner grundlaget for hvordan arealet kan benyttes.

Landbrugsdriften på beskyttede arealer må ikke intensiveres, og følgende indgreb er f.eks. ikke lovlige:

- opdyrkning
- tilplantning
- opfyldning
- ændret drænforhold
- etablering af andeopdræt og udsætning af ænder
- gravning af vandhuller
- forøget gødsning og sprøjtning.

Ønske om ændringer af et beskyttet naturareal kræver en dispensation. Der kan kun i særlige tilfælde gives dispensation. Skriftlig ansøgning om dispensation skal sendes til:

Mariagefjord Kommune
Natur og Grundvand
Ndr. Kajgade 1
9500 Hobro

En indledende telefonisk kontakt til kommunen vil ofte være nyttig tlf. 97113000

Internationale naturbeskyttelsesområder

Natura 2000 områderne er et netværk af naturområder i hele EU, der indeholder særligt værdifuld natur. Natura 2000 områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Natura 2000 områderne kan ses på ([www. Miljoeportal.dk](http://www.Miljoeportal.dk))

Anmeldeordningen

I naturbeskyttelsesloven er der indført en anmeldeordning § 19b, hvorefter bestemte former for driftsændringer eller aktiviteter i Natura 2000 områder kræver en forudgående anmeldelse til enten Naturstyrelsen (skovbevoksede fredsskvsarealer) eller kommunen (andre arealer).

De driftsændringer eller aktiviteter, der skal anmeldes, er aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse eller lignende, men som kan være til skade for værdifuld natur i Natura 2000 områderne. Anmeldepligtige aktiviteter er f.eks. ændring af græsningstryk og ændring af tilstanden på naturarealer, der er for små til at være omfattet af lovens § 3. Læs mere om anmeldepligtige aktiviteter på (www.blst.dk/natura2000). Anmeldelse skal ske inden aktiviteten sættes i gang, for at myndighederne kan vurdere, om den ønskede driftsændring eller aktivitet kan påvirke arter og naturtyper negativt.

Er du i tvivl om en aktivitet er anmeldepligtig så henvend dig til kommunen.

Jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur

I 2004 trådte lov om drift af landbrugsjorder i kraft. Lovens formål er at fremme bæredygtig udvikling af driften af landbrugsjorder ved at forene hensyn til bevaring af produktionsgrundlaget og bevaring af natur, miljø og landskabelige værdier. Den efterfølgende bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur udmønter dele af lov om drift af landbrugsjorder i kraft. Bekendtgørelsen indfører bl.a.

- En pligt til regelmæssigt at rydde opvækst af vedplanter, som måtte være etableret siden 2004 på lysåbne landbrugsarealer, herunder heder, overdrev og enge.
- En mulighed for, at landbrugsjord kan udlægges til natur, herunder skov således ikke nødvendigvis skal indgå i omdriften.
- En mulighed for at anmelde sådanne udlæg mhp. evt. senere at lade arealerne indgå i omdriften igen senere.

Reglerne supplerer en række eksisterende regler om anvendelse af landbrugsarealer. Her tænkes især på naturbeskyttelseslovens regler om beskyttede naturtyper (§ 3), beskyttelseslinjer og Natura 2000 områder, som fortsat gælder og skal tages i betragtning i forbindelse med drift af landbrugsjord.

Bilag 11: Udpegningsgrundlag for berørte natura 2000-områder

Natura 2000-område nr. 30 omfatter EF-Habitatområde nr. og EF-Fuglebeskyttelsesområder nr. 14 og 24

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1037 Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)
- 1042 Stor kærguldsmed (*Leucorrhina pectoralis*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1230 Klinter eller klipper ved kysten
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 14 Lovns Bredning

Sangsvane
Hvinand
Toppet skallesluger
Stor skallesluger

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 24 Hjarbæk Fjord

Rørdrum
Sangsvane
Engsnarre
Klyde
Hjejle
Taffeland
Troldand
Hvinand
Blishøne

Natura 2000-område nr. 14 omfatter EF-Habitatområde nr. 14 og EF-Fuglebeskyttelsesområder nr. 15

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 14. Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1903 Mygblomst (*Liparis loeselii*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1130 Flodmundinger
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2250 Kystklitter med enebær
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter)
- 6230 Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7230 Riggær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund

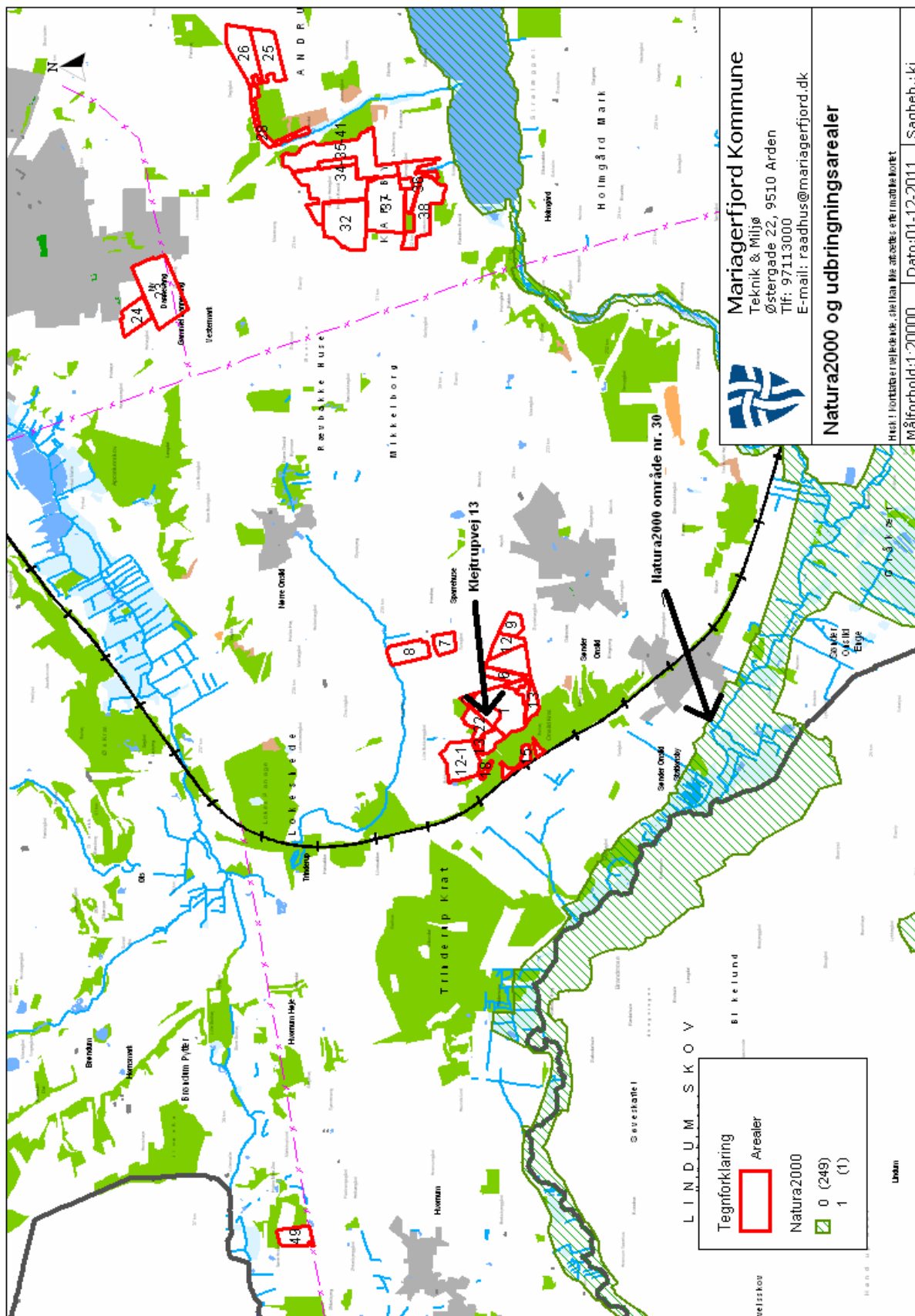
9190 Stilkegeskove og krat på mager sur bund

91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

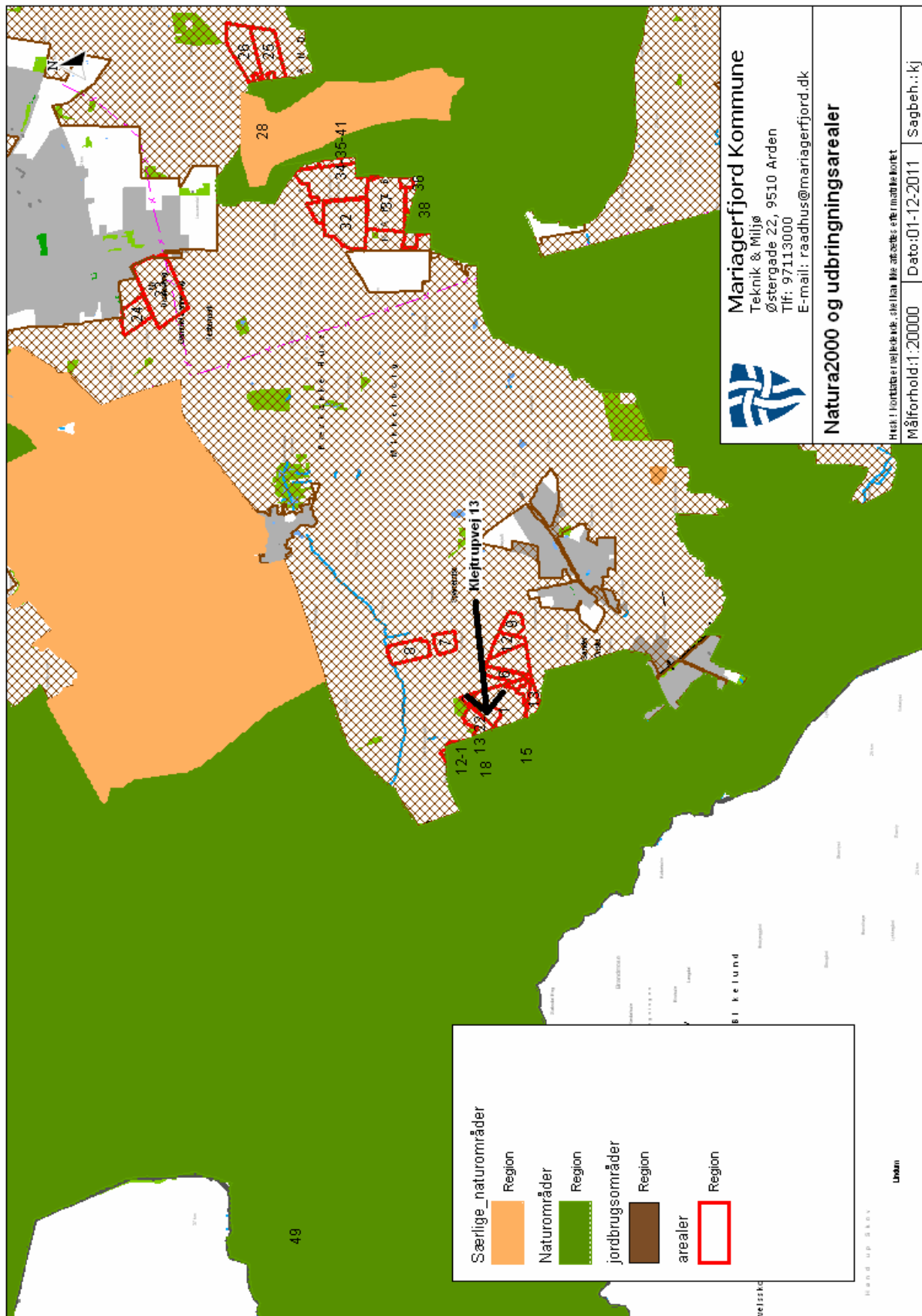
Bilag 12.2 Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 15 Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del

Pibesvane
Sangsvane
Klyde
Hjejle
Fjordterne
Havterne
Dværgterne
Skarv
Knopsvane
Lysbuget knortegås
Gravand
Bjergand
Ederfugl
Sortand
Fløjlsand
Hvinand
Stor skallesluger

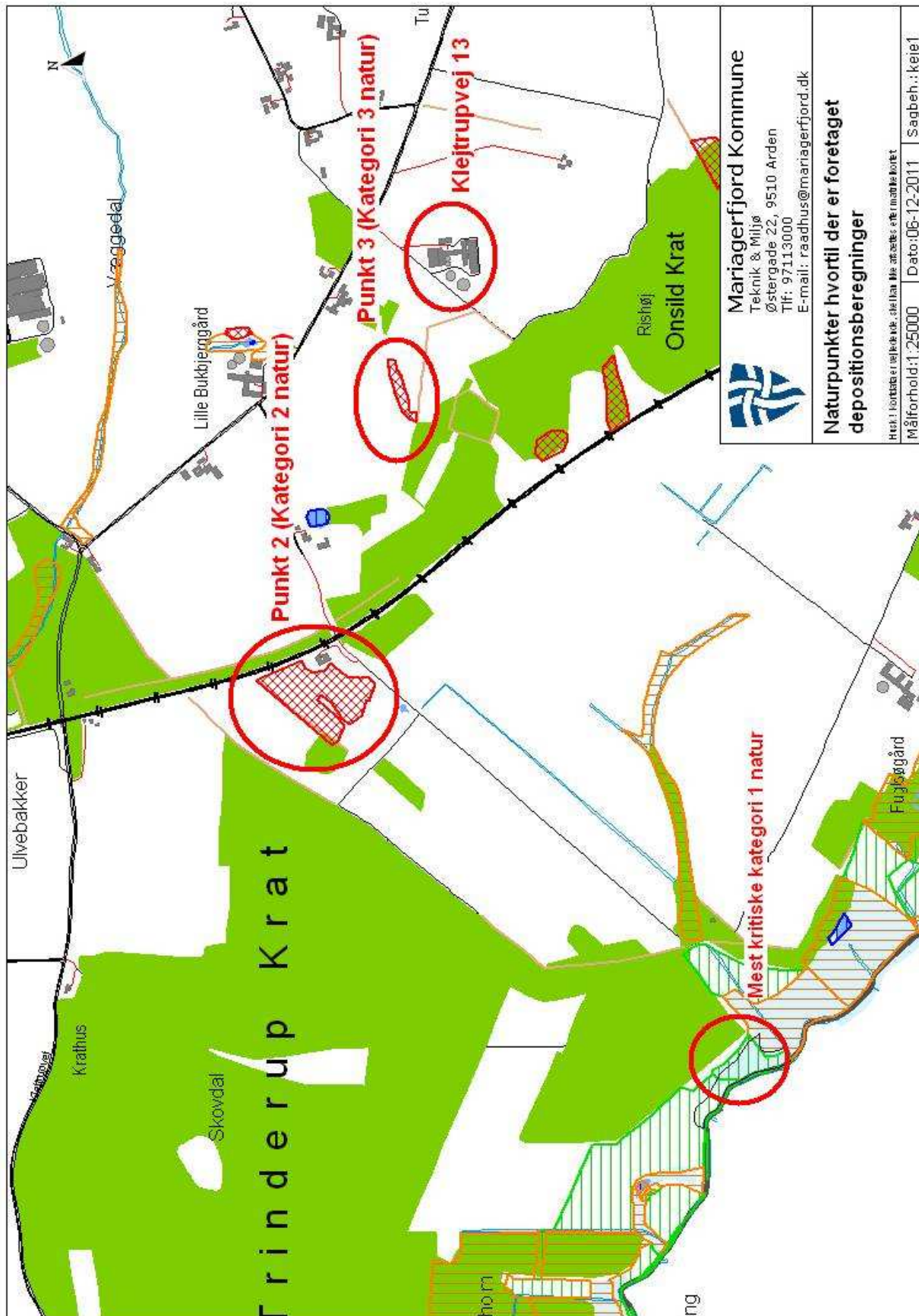
Bilag 12: Natura 2000 og udbringningsarealer



Bilag 13: Kommuneplan og udbringningsarealer



Bilag 14: Naturarealer omkring ejendommen, hvor der er foretaget depositionsberegning



 <p>Mariagerfjord Kommune Teknik & Miljø Østergade 22, 9510 Arden Tlf: 97113000 E-mail: raadhus@mariagerfjord.dk</p>	<p>Naturpunkter hvortil der er foretaget depositionsberegninger</p>	
	<p>Målforhold: 1:25000</p>	<p>Dato: 06-12-2011</p>

Bræk i kortet er tegnet ud af data fra anæstet erte matrikelkortet

Bilag 15: Dyrkningsfri bræmme langs Onsild Å



Bilag 16: Arealer i NFI

